

KRAGERØ KOMMUNE

Kommuneplanen 2008-2020

Samfunnsdel

**Justert etter vedtak i Kragerø kommunestyre 06.11.08
(revidert 28.04.10)**

Innholdsfortegnelse.....	2
Innledning. Målet med en kommuneplan, Planens oppbygging.....	3
Kapittel 1. Kommuneplanens rolle som styringsverktøy	4
1.1 Nasjonale føringer:.....	4
1.2 Regionale føringer:.....	4
1.3 Kommunale føringer:.....	5
Kapittel 2 Kragerø kommune i dag.....	6
2.1 Folketallsutvikling og bosetting	7
2.2 Indeks for levekårsproblemer.	8
2.3 Økonomiske ressurser	8
2.4 Næringsliv og sysselsetting	9
2.5. Næringsutvikling i en større sammenheng	11
2.6. Offentlige tjenester.....	11
Kapittel 3 Hovedutfordringer. mål og strategier	12
3.1 Kragerø kommunes målstruktur.....	13
3.2 Kragerø kommune som tjenesteyter	13
3.3 Arealutnyttelse	14
3.4 Barn og unge.....	15
3.5 Næring	16
3.6 Omsorg og helse	17
3.7 Miljø	18
3.8 Kultur - Identitet, tradisjon og impulser	19
3.9 Samfunnsikkerhet og beredskap	20
Kapittel 4. Utviklingstrekk og trender for Kragerø kommune.....	21
4.1 Kragerø som forvalter og politisk arena.....	21
4.2 Kragerø kommune som aktiv medspiller i regionsamarbeidet	22
4.3 Kragerø som bo- og næringskommune.....	22
4.4 Kragerø som kultur- og miljøkommune	23
4.5 Kragerø som serviceyter overfor innbyggerne	23
Kapittel 5 Utfyllende kommentarer til satsningsområdene og strategiene	25
5.1 Senter-struktur.....	25
5.2 Infrastruktur.....	31
5.3 Bilfritt sentrum.	32
5.4 Båthavner og fartsbegrensning:	34
5.5 Næringsområder:	34
5.6 Sjønære industritomter	35
5.7 Kragerø kommune som aktiv medspiller i regionsamarbeidet.	35
5.8 Kragerø som bo- og næringskommune.....	35
5.9 Kragerø som kultur- og miljøkommune	35
5.10 Kragerø som forvalter og politisk arena	36
5.11 Kragerø som serviceyter overfor innbyggerne	37
5.12 Geopark	37
5.13 Opplevelsesveier:	37
5.14 Boplikt - boligeiendommer	38
5.15 Forvaltning av skjærgården	40
5.16 MILJØREVISJON AV REGULERINGSPLEANER.	41
5.17 Landbruksfaglig innspill – fylkesmannen.	43
5.18 Barns oppvekstvilkår i Kragerø.....	44
2.19 Eldre.....	44
2.20 Kirken.....	44

Innledning

Det overordnede målet med en kommuneplan er å legge til rette for at Kragerø skal være et godt sted å bo, i dag og i fremtiden. Kommuneplanen med tilhørende kommunedelsplaner, temaplaner, handlingsplaner, økonomiplan, årsbudsjett, årsrapporter og virksomhetsplaner utgjør kommunens plansystem som bygger på den samlede forståelse av nå-situasjonen.

Kommuneplanens samfunnsdel, som her presenteres, viser hvordan vi ønsker at Kragerø kommune skal utvikle seg frem mot år 2020 og hvilke verdier som skal prege utviklingen.

Samfunnsdelen skal gi retningslinjer til arbeidet med arealplanen.

Kommuneplanen vurderes rullert hvert 4. år og skal være et hjelpemiddel til å gjøre gode fremtidsvalg og til å plassere vårt daglige arbeid i en større sammenheng.

Det er foretatt en revisjon av oppbyggingen av kommuneplanens samfunnsdel. Denne revisjon er gjort for å forsøke å få en oversiktlig og lettlest plan.

Planens oppbygging:

Den reviderte samfunnsdelen er delt opp i følgende 5 kapitler:

Kapittel 1: Kommuneplanens rolle som styringsverktøy.

Kapittel 2: Kragerø kommune i dag.

Kapittel 3: Hovedutfordringer, mål, satsningsområder og strategier.

Kapittel 4: Utviklingstrekk og trender.

Kapittel 5: Utfyllende kommentarer til satsningsområdene og strategiene.

Kapittel 1. Kommuneplanens rolle som styringsverktøy

I Plan- og bygningsloven § 20-1 heter det blant annet:

”Kommunene skal utføre en løpende kommuneplanlegging med sikte på å samordne den fysiske, økonomiske, sosiale, estetiske og kulturelle utvikling innenfor sine områder. I hver kommune skal det utarbeides en kommuneplan.”

Plan- og bygningsloven gir kommunene en viktig rolle, særlig i arbeidet med å utvikle lokalsamfunnene. Kommunene har både plikt og rett til å drive en sektorovergripende samfunnsplanlegging og arealplanlegging. Kommunestyret har ansvaret for og ledelsen av både oversiktsplanlegging i form av kommuneplan med samfunnsdel og arealdel og detaljplanlegging i form av reguleringsplaner og bebyggelsesplaner. Samtidig er den kommunale planleggingen en del av et samlet plansystem som både påvirker og påvirkes av planer på fylkesnivå og statlige planer og vedtak.

Kommunen som organisasjon kan bare i begrenset grad fastslå hvordan kommunesamfunnet Kragerø vil utvikle seg i framtiden. Kommuneplanen skal imidlertid være et redskap til å kunne møte utfordringene på en systematisk og målrettet måte. Det krever at nasjonale og regionale rammebetingelser så vel som lokale forutsetninger, vurderes og klargjøres. Forutsetninger som påvirker utviklingen er usikre i større eller mindre grad. Det er derfor viktig at utarbeidelsen av planen bygger på en klar oppfatning om dagens situasjon. Kommuneplanens samfunnsdel legger premissene for arealbruken i kommende fire års periode. Samfunnsdelen og arealdelen utgjør kommuneplanen for Kragerø. Denne planen legger føringer for kommende økonomiplaner, budsjett og virksomhetsplaner.

1.1 Nasjonale føringer:

De mest sentrale føringene, i tillegg til plan- og bygningsloven med tilhørende forskrifter, er gitt som rikspolitiske retningslinjer (RPR) og rikspolitiske bestemmelser (RPB) for:

- Planlegging i kyst- og sjøområder i Oslofjordregionen (RPRO) 1993
- Satsning på barn og unge 2007
- Samordnet areal- og transportplanlegging 1993
- Vernede vassdrag 1993
- Kjøpesentre 2008

Andre nasjonale føringer:

- Støy i arealplanleggingen SFT 2005
- Veileder for registrering av kjerneområder for jordbruk og kulturlandskap 2005
- Landbruk pluss 2005
- Systematisk samfunnsikkerhets- og beredskapsarbeid i kommunene 11 - 2003
- Forventningsbrevet fra Fylkesmannen 20.06.06

1.2 Regionale føringer:

Fylkesplanen for Telemark er retningsgivende for arealplanleggingen i kommunene. De mest sentrale føringene for rullering av kommuneplanen er gitt gjennom fylkesdelplaner:

- Kystsoneplan for Telemark 1999
- Fylkesdelplan for senterstruktur i Telemark 2004
- Folkehelseprogram for Telemark 2006-2009
- Fylkeslandbruksstyrets arealprogram 2004
- Reiselivsstrategi for Telemark 2001

- Plan for idrett og friluftsliv 2002 - 2007
- Plan for kulturbygg 2006
- Fredningsplan for etterreformatoriske kulturminner 1995
- Plan for Geo-park 2007

1.3 Kommunale føringer:

Nedenfor gis en oversikt over aktuelle plandokumenter som skal legges til grunn for den overordnede arealplanleggingen i Kragerø:

- Samfunnsdelen av kommuneplanen 2003 - 2015
- Gjeldende arealdel 2003 - 2015
- Næringspolitisk plattform KST 11.12.03 sak 38/02
- Reiselivsplan KST 11.12.03 - " 84/03
- Beredskapsplaner, Risiko og sårbarhetsanalyser,ROS
- Temaplan for Landbruk KST 18.05.06 " 30/06
- Barn og unges oppvekstvilkår i Kragerø 23.01.06 " 7/06
- Energiutredning Arkivsak 05/01383/04/01092
- Anleggsplan for idrett og friluftsliv KST 09.12.04 " 71/04
- Samordning planverk kunst/kystkultur FSK 09.12.04 " 104/06
- Markedsplan for Kragerø 2004
- Boligsosial handlingsplan 2007 - 2015

Kragerø kommune har dessuten sluttet seg til følgende erklæringer som skal forankres i planleggingen:

- Lokal Agenda 21 - Fredrikstaderklæringen
- FN's barnekonvensjon - Barnas rettigheter
- FN's tusenårserklæring
- Miljøspørsmål i vid forstand
- Ålesunderklæringen

Det er i tillegg tatt hensyn til levekårsindeksen som er utarbeidet av SSB.

Kapittel 2   Kragerø kommune i dag

Kragerø er Telemarks sørligste kommune med en avstand på 194 km til Oslo og 145 km til Kristiansand. Kommunen har ca 10.500 innbyggere og har et samlet landareal på 307 km². Bosettingen er i stor grad konsentrert om følgende sentra: Byområdet, Helleområdet, Stabbestad og Sannidalsområdet. For øvrig er det spredt bosetting over hele kommunen.

Det er i alt 495 øyer og holmer i skjærgården som til sammen dekker et areal på 36 km². Ca 6.500 dekar skjærgårdspark og friarealer er sikret for allmennheten. Det er ca 4.000 fritidsboliger og ca 4485 boliger/boenheter i kommunen.

Samlet landareal for hele Kragerø kommune er 307,4 kvadratkilometer. Bare fire av Telemarks 18 kommuner er mindre (Bamble, Porsgrunn, Siljan og Bø) hva areal angår.

Kragerø ligger langt nede på Telemarkstabellene når det gjelder jordbruksområder i drift. Bare 6.100 dekar er dyrket areal. Gårdsbrukene er gjennomgående små. Nærmere 87 % av dem har under 50 dekar jordbruksareal.

Produktivt skogbruksareal er anslått til ca. 165.000 dekar. Det er barskog, gran og furu som dominerer. Sju prosent av skogsarealet er løvtrær som trives bra. Osp, eik, bjørk og or er de viktigste løvtresortene. Andre treslag som alm, ask, bøk, hassel, hegg, linn, lønn, rogn og selje forekommer også, men har mindre økonomisk betydning.

Det er i alt 190 ferskvann innenfor kommunens grenser med et samlet areal på 16,7 kvadratkilometer og med til sammen 133 øyer. De er små og dekker bare et areal på 1,2 kvadratkilometer.

2.1 Folketallsutvikling og bosetting

Årstall	Innb. i alt	0-6 år	7 – 15 år	16 – 19 år	20 – 24 år	25–66 år	67 -79 år	80 – 89 år	90 år og over
2006	10 477	722	1 206	579	582	5 802	1 016	497	83
2010	10 493	718	1 114	540	663	5 857	1 072	434	95
2015	10 622	725	1 035	530	658	5 753	1 416	406	99
2020	10 778	739	1 032	479	634	5 665	1 681	457	91
2025	10 955	750	1 051	484	580	5 619	1 813	567	93

Samlet folketall vil i følge den nye befolkningsframskrivningen fra SSB fortsette å stige svakt de neste 30 årene i landet som helhet. Denne økningen får også Kragerø kommune. I 2015 vil kommunen ut fra SSB bosette 10 622 innbyggere mot 10 477 i 2006. Med utgangspunkt i befolkningsframskrivningen fra SSB som er vist over, kan en merke seg følgende: En svak økning i aldersgruppene barn 0-6 år, en sterk økning i gruppene 67 -79 år og 80 – 89 år. Aldersgruppen 20 – 24 år får i de nærmeste årene en økning. For aldergruppen 7-15 år og 25 – 66 år viser prognosen en nedgang.

Spesielt økningen i aldersgruppen 80 +, vil resultere i et sterkere press på omsorgstjenesten. I første halvår 2007 hadde kommunen en tilvekst i befolkningen på 82 personer. Den prosentvise økningen var større enn for alle andre kommuner i Telemark.

Fødselstall i Kragerø kommune 2003 og 2006.

I 2006 var det 97 fødsler i Kragerø kommune. Disse fordelte seg på følgende kretser:(Fødselstallene for 2003 står i parentes)

Sannidal 22 (19), Kalstad og Kilen 22 (14), Helle/Vadfoss 19 (24), Kragerø sentrum 32(20), Øyene 2 (4)

Tar en utgangspunkt i ovennevnte tall, ser en at en har hatt en sterk økning i sentrumsområdet, mens fødselstallet på øyene er lavt.

Innbyggertallsutvikling fra 1.1.07 til 1.7.07.

Innbyggertall 1.1.07	Fødde	Døde	Fødsels- over- skudd	Inn- flytting i alt	Fra ut- landet	Ut- flytting I alt	Av dette til utlandet	Netto inn- flytting	Folke- tilvekst	Inn- bygger- tall 1.7.07
10.481	50	70	-20	229	53	127	8	102	82	10 563

Elevtallsutvikling – status høst -07

Mens prognosene for det samlede elevtall i 2007 var ventet å ligge på 1279 elever, endte sluttresultatet på 1303 elever. I 2006 var tallet 1317. Den reelle nedgangen er derfor ”bare” 14 elever, mens man forventet hele 28 elever.

I 2008 kan det også se ut til at trenden går oppover i forhold til prognosene. I 2002 hadde Kragerø historisk sett det laveste fødselstallet på mange år – kun 83 fødsler i hele kommunen. Disse elevene skal begynne på skolen i 2008 og skal fordeles på 8 skoler. Men tilflyttingen har endret tallet fra 83 til 114 elever.

For skoleåret 2011/2012 tilsier prognosene 1152 elever i grunnskolen i Kragerø kommune. Dette er en nedgang på 151 i forhold til 2007.

2.2 Indeks for levekårsproblemer.

Indeksens formål er å belyse forskjellen mellom kommuner i utbredelsen av sosiale problemer. Indeksen må tolkes med stor forsiktighet, men en kan likevel konstatere at Kragerø kommer meget dårlig ut på levekårsundersøkelsen i forhold til andre kommuner. Det gir utslag innen sosialtjenesten, barneverntjenesten og helsetjenesten. (Indeksene går fra 1 – 10, der 10 er dårligst.)

Kommune	Indeks 2006	Sosialhjelp	Dødelighet	Uføre trygd	Att- førings penger	Vold	Arbeids- ledige	Overgangs- stønad	Lav ut- danning
Kragerø	9,4	10	8	9	10	10	9	10	7
Bamble	7,1	7	7	7	8	5	8	8	7
	Indeks 2004								
Kragerø	9,6	10	9	9	10	10	9	10	7

2.3 Økonomiske ressurser

Veksten i Norge har vært god fra tidlig på 1990 tallet, og fra 2003 har vi hatt en vedvarende oppgang. Det spesielle de siste årene, har vært at vi både har hatt lav rente, lav inflasjon og moderat lønnsøkning i en høgkonjunkturperiode.

Dette har også gitt seg utslag i bedre kommuneøkonomi de to siste årene hvorav 2006 var et spesielt godt år.

Befolkningsutviklingen i Kragerø har tidligere ikke holdt tritt med økningen på landsbasis, men i inneværende år kan det se ut som vi er inne i en mer positiv trend. Det antas at merinntektene ved en gunstigere befolkningsøkning enn tidligere, er større enn demografikostnadene (kostnader knyttet til endret befolkning), fordi vår eksisterende og planlagte infrastruktur og tjenestekapasitet kan betjene en større folkemengde uten tilsvarende kostnadsøkning.

De gode årene vi har lagt bak oss, har i vesentlig grad gått til å dekke tidligere underskudd. Vedtatte økonomiplan 2007 – 2010 er ikke i balanse for årene 2008 til 2010. Kommunen står derfor overfor store økonomiske utfordringer til å kunne klare vedtatte investeringer i neste 4 års periode. Senest fra 2009 må det sannsynligvis tas strukturelle grep for å møte de økte finanskostnadene tilknyttet investeringene.

På den andre side vil de store investeringer som skal gjøres, også ha en avgjørende og positiv innvirkning på kommuneøkonomien over tid som ikke kan kvantifiseres i en økonomiplan over 4 år. Noen store private næringsinvesteringer og den nye innfartsveien, gir grunn til optimisme for kommunens ressurser i et litt lengre perspektiv.

Målsettingen for Kragerø kommunen bør være den samme som staten har satt for kommunene samlet. Konkret er det uttrykt statlige forventninger om et positivt driftsresultat på over 3 % av brutto inntekter.

2.4 Næringsliv og sysselsetting

Næringsstruktur

Kragerø har hatt en sterk posisjon som industrikommune. Selv etter nedleggelsen av Tangen Verft med bortfall av 212 industriarbeidsplasser, er fortsatt 739 ansatt i industrien, en andel på 17 % av alle arbeidstakere i kommunen. I perioden 2000 – 2006 er antall ansatte i industrien imidlertid blitt redusert med 33 %, men i 2006 var det igjen en svak økning. Det er flere av våre hjørnesteinsbedrifter som har hatt en positiv utvikling og økning i antall ansatte. Industrien i Kragerø er mangeartet og uten noen særskilt bransje som dominerer. Kragerø Næringspark, Fikkjebakke, har utviklet seg til å omfatte i alt 25 bedrifter med mer enn 250 ansatte.

Etter industri er det handelsnæringen som har den største andelen av sysselsatte med hele 15 %, en økning med over 60 ansatte i perioden fra 2000 til 2006. Bygg- og anleggssektoren har hatt en enda større økning; 119 personer tilsvarende 29 %. Dette gjør bransjen til den tredje største i Kragerø utenom offentlig sektor. Forretningsmessig og privat tjenesteyting har også hatt en svært positiv utvikling med en økning på til sammen 131 personer.

Hotell- og restaurant sektoren sysselsatte om lag 200 personer i 2006. Quality Spa & Resort Kragerø åpnet i mars 2007 og har 130 ansatte hvorav mange bor i Kragerø. Dette faller sammen med at det nå er nyetableringer og en satsning ved flere andre reiselivsbedrifter i Kragerø, samt en satsning fra kommunens side gjennom det treårige utviklingsprosjektet ”Reisemål Kragerø”. Hotell- og restaurantsektoren vil i årene fremover styrke sin posisjon i betydelig grad.

Antall ansatte i offentlig sektor var 1315 i 2006, antallet har gått litt ned i perioden ifølge tallene fra Statistisk Sentralbyrå, mens det for Norge som helhet var en økning på nærmere 5 %.

Antall ansatte i privat sektor har økt fra 2994 til 3121 i samme periode. Regnet i prosent er økningen på 4,2 % mens det for landet som helhet var en økning på 6 %.

Totalt sett er sysselsettingsgraden høy i Kragerø. Ledigheten er for tiden på samme nivå som gjennittet i Telemark - iblant er den faktisk litt lavere.

Antall sysselsatte i Kragerø 2000 – 2006

Utvikling fra 2000 til 2006 i antall og prosent:

Næring nr	Næring	2000	2006	Fordeling i %	Diff 2000 - 2006	Utvikling i %
1	Primær	52	79	2	27,00	51,92
2	Industri	1097	739	17	-358,00	-32,63
3	Bygg og anlegg	408	527	12	119,00	29,17
4	Handel	603	670	15	67,00	11,11
5	Hotell og restaurant	199	192	4	-7,00	-3,52
6	Transport	243	248	6	5,00	2,06
7	Forretnings- tjeneste	211	286	7	75,00	35,55
9	Annen pers tjeneste	121	177	4	56,00	46,28
10	Helse-/sosial og undervisning	1073	1197	27	124,00	11,56
12	Offentlig adm	261	277	6	16,00	6,13
	SUM	4268	4392	100	124,00	2,91

Kragerø er inne i en periode med tegn på en positiv utvikling på flere områder. I første halvår 2006 ble 51 nye bedrifter etablert, noe som gjorde at Kragerø kommune ble Gründerkommune nr 32 av alle landets kommuner (antall etableringer i forhold til antall innbyggere).

Telemarksforskning i Bø lager hvert år en rapport som kalles "Nærings-NM, topp og bunn i regional utvikling". Fra en sørgelig plassering som nr. 71 av i alt 83 regioner - eller klynger av kommuner som har et visst samarbeid - kom Vestmar i 2006 på plass nr 48 og er blant regionene med størst framgang.

Fra 01.01.07 fikk Kragerø en oppjustert status når det gjelder bruken av distriktspolitiske virkemidler gjennom Innovasjon Norge. Det gjelder både distriktsrettede risikolån, investerings- og bedriftsutviklingstilskudd som vi ikke har hatt mulighet til å søke på tidligere.

I tillegg gjelder fortsatt tidligere ordninger som for eksempel; Etableringsstipend, SkatteFUNN, OFU (offentlige forsknings- og utviklingskontrakter) og IFU (industrielle forsknings- og utviklingskontrakter), samt landbruksrelaterte ordninger.

Kragerø har imidlertid fortsatt mange trygdede og høy netto utpendling. Dette henger sammen med at kommunen over lang tid har hatt mangel på arbeidsplasser. Fremtidsutsiktene for Kragerø vil således fortsatt være sterkt avhengig av hvordan det går i næringslivet.

2.5. Næringsutvikling i en større sammenheng

Industrien i Kragerø er fragmentert, uten noen sterke miljøer. Dette kan være en styrke så vel som en svakhet. Det finnes mange gode enkeltbedrifter. Enkelte av disse er imidlertid rene produksjonsbedrifter for større konstellasjoner med hovedsete utenfor kommunen. Slik sett fremstår næringslivet i Kragerø som forholdsvis sårbart, basert på en industri som er lite avhengig av andre lokale aktører og miljøer, og som delvis er styrt utenfra.

En utfordring fremover vil være å styrke miljøet rundt industribedriftene, slik at dynamikk og konkurransekraft øker.

Næringslivet i Kragerø er ikke sterkt regionalt forankret. De relasjonene som finnes, retter seg i all hovedsak mot Grenland, men samtidig er det i liten grad snakk om strategisk og kompetansemessig samarbeid. Utviklingen i bedriftene skjer enten internt i egne systemer eller i samarbeid med nasjonale aktører og kompetansemiljøer.

Pendlingstallene viser at ca. 10 % av dem som bor i Kragerø og som er i arbeid, pendler til Grenland. Kragerø er dermed delvis integrert i det utvidede bo - og arbeidsmarkedet i Grenlandsregionen.

Sett utenfra har Kragerø en positiv image omkring seg. Mange vurderer Kragerø som en god kommune både å bo i og å drive næringsvirksomhet i. Kommunen oppleves å ha særpreg, identitet og interessante bedriftsmiljøer. Spesielt er det grunn til å merke seg at ungdommen i Grenland er positiv til Kragerø. Likevel sliter Kragerø noe med en utkantimage.

2.6. Offentlige tjenester

Kommunen har 1303 grunnskoleelever høsten 2007 som fordeler seg på 7 barneskoler, en 1-10 skole og en ren ungdomsskole. Kragerø kommune har åtte skolefritidsordninger, en idrettshall og ni skolegymsaler, en svømmehall, ti skolebibliotek, sju heldagsbarnehager (offentlige og private) og en barnepark.

I tillegg har kommunen en kommunal kulturskole, to voksenopplærings-sentre, en leirskole, to ungdomsklubber i kommunal regi, ett folkebibliotek, en videregående skole (fylkeskommunal) og en kommunal kino.

Kommunen har fem kirker, et rådhus, 153 omsorgsboliger med heldøgns bemanning for både eldre og unge funksjonshemmede samt 45 sykehjemsplasser. I tillegg tilbyr omsorg hjemmehjelpstjenester, hjemmesykepleie og ambulerende vaktmestertjeneste.

Kommunen har, i tillegg til bygningsressurser, store personalressurser. Til sammen blir det utført ca 600 årsverk i kommunal regi.

Den store bygningsmassen kommunen disponerer, gir store vedlikeholds- og opprustningskostnader. Særlig ved skolene er det stort behov for opprustning.

Det frivillige kulturlivet blomstrer tross et relativt lavt kommunalt engasjement. Et allsidig frivillig lags - og organisasjonsarbeid foregår i hele kommunen, og det blir lagt ned store ressurser til beste for fellesskapet. Det finnes flere mindre grendehus rundt om i kommunen.

På området for teknisk infrastruktur har kommunen et avfallsdeponi som er ISO-sertifisert, og det er igangsatt arbeid for å oppfylle nye krav til vannforsyning. Kommunens renovasjonsordning er satt ut til private. Ny avfallsplan er vedtatt. Denne bidrar til en mer miljøvennlig avfallshåndtering (med bl.a. kildesortering).

Kommunen har tilrettelagt for husbygging i de fleste områdene av kommunen. "Boligsosial handlingsplan" er utarbeidet.

Offentlige kommunikasjoner i kommunen er buss og ferge. I tillegg finnes taxibåt og drosjer som brukes av kommunen blant annet til skoleskysst.

Kapittel 3 Hovedutfordringer. mål og strategier

Følgende utfordringer har stått sentrale i arbeidet med rullering av kommuneplanen for Kragerø kommune 2008-2020 - Fastsatt av Formannskapet 16.1.2007

- Senter-struktur: Hva er sentrum? Definisjon av sentrumsbegrepet
- Infrastruktur:
  - Sentrumstunnel, Øst-vest forbindelse
  - Bilfritt sentrum
  - Båthavner til øybefolkningen i sentrum
  - Båthavner på øyene
  - Rimelige, kommunale båt plasser til selvkost til folk som bor og skatter til Kragerø
  - Fartsbegrensing i skjærgården
- Boplikt
- Forvaltning av skjærgården
- Barns oppvekstvilkår i Kragerø
- Næringsområder: Nye og utvidelse av eksisterende næringsområder
  - Ta vare på sjønære industritomter
- Eldrepolitikk
- Miljørevisjon av reguleringsplaner

3.1 Kragerø kommunes målstruktur

Det er utarbeidet en helhetlig målstruktur for Kragerø kommune. Dette skal sikre et størst mulig overensstemmelse mellom overordnede langsiktige mål som vedtas i kommuneplanen, til hovedmål i økonomiplanen, videre til resultatmål i årsbudsjettet og helt ned til kortsiktige konkrete tiltak i virksomhetsplanen. Tiltakene vedtas av hovedutvalgene.

Figuren viser sammenhengen mellom visjon, mål, strategier og tiltak. Videre viser den sammenhengen mellom de enkelte plandokumentene.

Kommuneplan 12 år	Økonomiplan 4 år	Budsjett 1 år	Virksomhetsplan 1 år
Visjon			
Overordnede mål			
Strategier			
	Hovedmål		
		Resultatmål	Tiltaks mål

Kragerø kommunes visjon: Trivsel og vekst

En visjon er en ledestjerne som kommunen ønsker å styre mot. Men skal kommunen lykkes, er en helt avhengig av et aktivt samspill med kommunens innbyggere, næringsliv, interesseorganisasjoner, lag og foreninger m.v. En må understreke at kommunens samlede politiske og administrative system ikke har muligheter til å realisere ovennevnte visjon på egenhånd.

Kommunens samlede politiske og administrative system har på sin side ansvar for:

- å levere innbyggerne gode kommunale tjenester i samsvar med gjeldende lov – og regelverk, der det enkelte menneskets behov i ulike livssituasjoner og livsfaser blir ivaretatt
- tilrettelegge for aktivt brukermedvirkning
- stimulere til gode tiltak i lokalsamfunnet.

Vi ønsker et samfunn som:

- er inkluderende der innbyggerne tar vare på hverandre og de som gjester kommunen for kortere eller lengre tid.
- gir rom for personlig vekst
- kan vokse både kvantitativt og kvalitativt.

3.2 Kragerø kommune som tjenesteyter

Hovedutfordringer

- Øke kvaliteten på tjenestene.
- Godt samsvar mellom de behov innbyggerne har og de tjenester som kommunen yter.
- Være godt forberedt til å kunne møte framtidens konkurranse om godt kvalifisert arbeidskraft.

Overordnet målsetninger

- Kommunens innbyggere får tjenester ut fra den enkeltes behov.
- Kragerø kommunen som organisasjon er endringsvillig og har kapasitet til å møte framtidens krav om modernisering og effektivitet i forvaltning og tjenesteproduksjon.
- Kragerø kommunes lønnspolitikk er en aktiv og motiverende del av kommunens arbeidsgiverpolitikk.

Strategier – veivalg for å nå målsettingene

Kragerø kommune vil:

- videreutvikle kvalitetsmåling av kommunale tjenester gjennom brukermedvirkning.
- at lønnspolitikk skal være en aktiv og motiverende del av kommunens arbeidsgiverpolitikk som bidrar til å nå kommunens mål.
- legge til rette for at eldre arbeidstakere kan ha en meningsfylt jobb frem til ordinær pensjonsalder.
- sikre gode læringsarenaer
- rekruttere, beholde og utvikle dyktige medarbeidere på alle plan i organisasjonen.

Viser til kapittel 2 – punkt 2.3 og 2.6. Kapittel 4- punkt 4.1 og 4.5

3.3 Arealutnyttelse

Hovedutfordringer

- Senter-struktur: Hva er sentrum? Definisjon av sentrumsbegrepet
- Infrastruktur:
  - Sentrumstunnel, Øst-vest forbindelse
  - Bilfritt sentrum
  - Båthavner til øybefolkningen i sentrum
  - Båthavner på øyene
  - Rimelige, kommunale båt plasser til selvkost til folk som bor og skatter til Kragerø
  - Fartsbegrensing i skjærgården
- Boplikt
- Forvaltning av skjærgården
- Næringsområder: Nye og utvidelse av eksisterende næringsområder
- Miljørevisjon av reguleringsplaner

Overordnede målsettinger

- Kragerø kommune har en effektiv arealutnyttelse som tar vare på natur og miljø, lokale særtrekk og mennesker.
- Kommunen forvalter de lokale naturressursene i samsvar med det som er nedfelt i LA21 (lokal dagsorden for bærekraftig utvikling) der langsiktighet og helhetlig perspektiv er viktig.
- Gjennom nyskaping og omstilling innenfor næringslivet og offentlig virksomhet, videreutvikler Kragerø kommune Kragerø som det gode bosted hele året.
- Utbyggingsmønsteret i kommunen er kostnadseffektivt der områder nær sjø og sentrum er prioritert.

Strategier – veivalg for å nå målsettingene

- Kragerø kommunes fire sentra defineres på følgende måte: Kragerø Sentrum som regionsenter i Vestmar, Helle, Sannidal og Stabbestad defineres som lokalsenter.- viser til kapittel 5-pkt 5.1
- Kragerø kommune er en aktiv bidragsyter for å legge forholdene til rette for en sentrumstunnel og dermed legge forholdene til rette for et bilfritt sentrum
- Kragerø kommune legger gjennom sitt planverk forholdene til rette for etablering av båt plasser, både på fastlandet og på øyene.
- Produktivt areal til lands og til vanns må sikres til næringsutvikling basert på naturgrunnet. Dette gjelder så vel areal knyttet til primærnæringene (landbruk og fiske) som til utvikling av nye næringer.
- Sikre verdifulle kulturlandskap og kulturminner gjennom kartlegging og forvaltningsplaner.
- Viktige natur og friluftsområder må sikres mot inngrep
- Legge til rette for møteplasser for barn, unge og voksne gjennom god arealbruk
- Boligbygging må fortrinnsvis skje der det allerede er etablert infrastruktur (vei, vann og kloakk).
- Spredt boligbygging tillates bare unntaksvis – da i forbindelse med etablerte grender.
- For å sikre fast bosetting hele året, videreføres ordningen med at forskrift til konsesjonslovens § 7 (første ledd nr. 1 og 2) gjelder i hele kommunen (konsesjonsgrense 0).
- Eldre reguleringsplaner gjennomgås med sikte på oppdatering i tråd med sentrale føringer for forvaltning av skjærgården og kommuneplanens arealdel.

Viser til kapittel 5- punkt: 5.1, 5.2, 5.3, 5.4.

3.4 Barn og unge

Trygghet og trivsel i oppveksten

Hovedutfordringer

Sikre gode oppvekstvilkår som gir grunnlag for et godt voksenliv.

Overordna målsettinger

Familier, barn og unge i Kragerø har et helhetlig og koordinert tjenestetilbud ut i fra den enkeltes behov.

Strategier

- Barn og unge skal være medspillere i utviklingen av lokalsamfunnet
- Samordne tilbudene som er rettet mot barn og unge
- Tilbudene skal bære preg av allsidighet og høy kvalitet
- Sikre og utvikle miljøkvaliteter som ivaretar barn og unge sitt behov for livsutfoldelse
- Ha oversikt over de faktorer som virker negativt inn på oppvekst i vårt nærmiljø. (jmf. Levekårsundersøkelsen)
- Ungdomsrådet dras aktivt inn i planlegging og utvikling av lokalsamfunnet ved at ungdomsrådet blir fast høringsinstans.

3.5 Næring

Arbeid som forutsetning for å bo i Kragerø.

Hovedutfordring

- Videreutvikling av nettverk, samarbeid og samhandling mellom bedrifter, myndigheter, utdanningsaktører og eksperter.
- Etablere nye og sikre eksisterende arbeidsplasser innen industri, så vel som i andre bransjer og næringer.
- Øke kunnskapsnivået blant kommunens innbyggere, samt å sikre kvalifisert arbeidskraft og høy kompetanse.
- Skape flere attraktive, fortrinnsvis sjønære boligområder
- Utvikle infrastrukturen internt og eksternt.
- Sikre god integrering av innvandrere og et velfungerende, flerkulturelt samfunn
- Sikre infrastruktur for å ivareta fastboende på øyene og ellers i kommunen
- Tilrettelegge områder for sjønær næringsutvikling

Overordnede målsettinger

- Kragerø kommune er en sentral bostedskommune med varierte og gode arbeidsplasser og tilgang på attraktive boliger i flere kategorier
- Kommunen har gode bo – og oppvekstvilkår og gode offentlig tjenester
- Muligheter for utdanning på alle nivåer er vektlagt
- Kragerø kommune markedsføres på en profesjonell måte, og bruker informasjonsteknologien på en offensiv måte i flere sammenhenger
- Folketallet i kommunen er økende.

Strategier – veivalg for å nå målsettingene

- Prioritere utvikling av Kragerø Næringspark som et regionalt industri- og næringsområde med en fremskutt posisjon i markedet.
- Ta hensyn til behovet for sjønære industri- og næringsarealer
- Videreutvikle læringsentra med tilbud til næringslivet og med høyskolefag.
- Bygging av attraktive boliger må gjøres til en sentral næringspolitisk strategi i Kragerø.
- Man må gjøre det attraktivt for folk å bosette seg i kommunen.
- Etablere kollektive transportløsninger til/fra Grenland i samarbeid med transportselskapene og overordnede myndigheter
- Etablere alternative kollektivtilbud f.eks på sjøen både til Grenland og til Oslo

Viser til Kapittel 2 punkt 2,4 og 2.5. Kapittel 4 punkt 4.2 og 4.3 og kapittel 5- punkt 5.5, 5.6, 5.7og 5.8

3.6 Omsorg og helse

Hovedutfordringer

- Å få tilrettelagt for et variert og fleksibelt tilbud av forebyggende og behandlende tjenester til kommunens innbyggere.
- Møte en fremtidig situasjon hvor kommunen i stigende omfang må ta ansvar for personer og grupper med behov for ulike og sammensatte hjelpetiltak.

Overordnet målsetting

- Kommunen har helhetlige og koordinerte sosial-, helse- og omsorgstjenester som gir innbyggerne de beste muligheter for gode helse- og levekår.
- Alle med behov for sosial-, helse-, pleie- og omsorgstjenester har et forsvarlig og kvalitativt godt tilbud i tråd med lover og forskrifter, der man vektlegger trygghet, koordinering og brukermedvirkning.
- Funksjonshemmede innbyggere bosatt i Kragerø kommune er fullt integrert i lokalsamfunnet
- Kommunen har etablert elektronisk samhandling med spesialisthelsetjenesten og fastlegene
- Kommunen har konkrete planer for videreutvikling av pleie- og omsorgstjenester som tar høyde for behovsutviklingen blant eldre og funksjonshemmede.

Strategier – veivalg for å nå målsettingene

- Beholde og videreutvikle etablerte velferdstilbud tilpasset brukernes behov
- Øke satsning på forebyggende helse- og sosialarbeide
- Prioritere forebyggende tiltak overfor barn og unge innen rusomsorgen
- Sikre mennesker med bistandsbehov muligheter for boligetablering i lokale sentra - med god tilgjengelighet til serviceinstitusjoner.
- Videreutvikle kommunens rehabiliteringstilbud, både offentlig og privat
- Ha oppdaterte særplaner for utvikling av de mest krevende tjenesteområdene
- Ha langsiktige tiltaksplaner for å møte økningen i behov for kvalifiserte personalressurser innen omsorg som følge av økning i antall eldre og funksjonshemmede med hjelpebehov
- Etablere tilkobling til Norsk Helsenett, og tilrettelegge egne IT-systemer med tilstrekkelig sikkerhet slik at pasientinformasjon kan kommuniseres elektronisk mellom spesialisthelsetjenesten, kommunens enheter og fastlegene.
- Utarbeidelse egen tiltaksplan for å møte økende behov for pleie- og omsorgstjenester blant eldre og funksjonshemmede.

Viser til kapittel 5 – punkt 5.20

3.7 Miljø

Hovedutfordringer

- Gjennom Lokal Agenda , Fredrikstaderklæringen og Ålesundserklæringen skal miljøpolitikken settes i fokus.
- Ivareta det maritime arts mangfoldet, både ved å rense opp i forurensa sjø og vann, samt gjøre tiltak for å ivareta arts mangfoldet og trua arter som sukkertare bl.a.
- Kragerø kommune skal bli en forgangskommune når det gjelder Universell utforming.
- Vi skal ”gjøre jobben vår” innenfor miljøpolitikken for kommende generasjoner.

Overordnede målsettinger: *En bærekraftig framtid for Kragerø*

- Gjennom alle kommunale planprosesser er miljøet satt i fokus.
- Privat og offentlig sektor samarbeider om utvikling av energi- og klimaplaner.
- LA 21- ”Fredrikstaderklæringen” gjennomsyrrer de kommunale planene.

Strategier – veivalg for å nå målsettingene

- Kragerø kommune deltar aktivt i ”Skjærgårdsnettverket” for å sette fokus på forvaltningen av kystsonen.
- Avsette minst ett par områder der hummeren er fredet i Kragerøskjærgården. Det skal årlig vurderes om det skal foretas en enda sterkere tidsbegrensning av fangstperioden enn hva tilfellet er i dag. Dette for å sikre en bærekraftig hummerbestand.
- Det skal utarbeides trafikkplaner for ulike deler av kommunen der fremkommelighet og trygghet for funksjonshemmede, gående og syklende skal prioriteres. Gang – og sykkelveier skal som prinsipp ikke være omveier.
- Kragerø kommune skal jobbe for å tilrettelegge for et busstilbud for rullestolbrukere/funksjonshemmede til Oslo.
- For alle utbygginger i Kragerø, både nye og gamle, også offentlige bygg skal mulighetene for miljøvennlig alternative energiløsninger prioriteres.
- Det utarbeides en kollektivtrafikkplan for hele Kragerø kommune. Denne planen skal ha en klar strategi for å få et bilfritt sentrum med parkeringstunell.
- Kragerø kommunes målsetting er at skjærgårdsparken utvides med 50 % i kommuneplanperioden 2008 – 2020. Dette skal hovedsakelig skje ved makeskifter og med frivillige avtaler. Dette for å gi allmennheten større mulighet for friluftsliv i skjærgården vår.
- Økt innsats i samarbeid med Kragerø Energi, Telemark fylkeskommune og lokalt næringsliv om utvikling av energi- og klimaplaner der en setter spesielt fokus på klimautfordringen.
- Gjennom planverk og tiltak sikre og tilrettelegge for grønne lunger, friområder og turområder som gir trivsel for våre innbyggere.
- Vektlegge behovet for nærområder rundt skoler og barnehager og opprusting av badeplasser.
- Tilrettelegging av miljøområder, friområder inngår som en naturlig del av utbyggers ansvar.
- Kragerø sentrum vitaliseres gjennom ivaretagelse av miljøkvaliteter.
- Kragerø kommune prioriterer kompetanseheving innen miljøspørsmål.
- Det prioriteres tilrettelegging av gang- og sykkelvei til sentrum og kollektivtransporten fra Helle og Sannidal bedres for å avlaste parkeringsproblemene i sentrum

- Gjennom differensierte avgifter bidra til å redusere avfallsmengden og motvirke forsøpling gjennom holdningsskapende arbeid.
- Miljøpris til enkeltpersoner, organisasjoner og lignende som gjør en ekstra innsats.
- Ivareta det biologiske mangfoldet i kommunen med sin variasjon av blomster, fugler og dyr ved kysten og ellers i naturområdene.
- Kragerø Havnestyre vurderer om det er mulig å innføre fartsbegrensning på 25 knop innenfor en linje fra Skadden til Risør grense og fra Kråka via Stråholmen til Flesa. For øvrig gjelder eksisterende fartsbegrensninger i skjærgården.
- Det vurderes egne landingsområder for sjøfly.
- Det bringes klarhet i gjeldende landingsplasser for helikopter og behovet for reguleringer på dette området.

Viser til kapittel 4- punkt 4.4

3.8 Kultur - Identitet, tradisjon og impulser

Hovedutfordring

- Kulturs egenverdi gjennom identitet og tradisjon forenes i en levende kulturkommune.
- Kultur og fritid skal være et aktivum og gjøre Kragerø attraktiv som bostedskommune.
- Ta fortiden med inn i fremtiden, og inspirerer Kragerø til å bli nyskapende og framtidsrettet bostedskommune for innbyggere og besøkende gjennom hele året.”

Overordnede målsettinger

- Tradisjon, identitet og kvalitet er forent med levende kystkultur og kunst.
- Nye arenaer, sammen med økt fellesskapsfølelse, vitaliserer Kragerø og byens kulturliv.

Strategier – veivalg for å nå målsettingene

- Realisering av et regionalt kulturhus tilrettelagt for et aktivt og bredt kulturtilbud gir Kragerø mange gode møteplasser.
- Lag, foreninger og festivaler gis gode økonomiske støtteordninger.
- I respekt for Kragerø sitt særpreg, utarbeides det estetikkføring og ”de gode prinsipper” for byggeskikk og stedsutvikling.
- En verneplan for Sentrum vektlegger miljøkvalitetene samtidig som det levende handelsmiljø videreutvikles og nærområdene tilpasses dette.
Registrering av Kragerø sin eldre bebyggelse og utarbeide en verneplan for resterende del av sentrum og øya.
Kragerø definerer seg selv til å være både gammel, original og med særpreg. Det er av avgjørende betydning å sikre byens særtrekk, identitet og historie i framtida. Det haster med å få utarbeidet verneplan for Kragerø. Kragerø kommune bør samtidig utvikle sine nettstedsider, og en informasjonsfolder der det skal gis inngående hjelp til å forstå hva det innebærer å eie et hus i et gammelt trehusmiljø. Målet skal være å veilede innbyggerne når det gjelder reparasjon, vedlikehold og bevaring. Kommunen skal sette stort fokus på at detaljer og lesbarhet ikke skal forsvinne fra eldre hus. Nettsider og informasjonsfolder skal hjelpe til å følge opp verneplanen i praksis.
- Plan for kunst og kystkultur er det fremtidige fundament hvor profesjonalitet og kvalitet vektlegges.
- Berg - Kragerø Museum levendegjør sine samlinger, samtidig som museumsområdet vitaliseres som en folkepark

- Mangfold og kvalitet er grunnleggende for den lokale kultursatsingen og er et ansvar på tvers av enhetene.
- Gjennom deltakelse i internasjonalt prosjekter hentes nye impulser som virkeliggjør samarbeid om felles interesser og gir kommunen kompetanse, finansieringsmuligheter og markedsføring på nye arenaer.
- Det må etableres et kystkultursenter i Kragerø, fortrinnsvis med utgangspunkt i Riggerbua i Tallakshavn. Mulighetene for etablering av tradisjonshavn må også utredes.
- Planleggingsarbeidet rundt kunstfagskolen som ble iverksatt i 2008 skal resultere i kunstskoletilbud med en nasjonal målgruppe. Skolens lokalisering må bestemmes innen arbeidets planlagte ferdigstilling i 2010.

Viser til kapittel 4- punkt 4.4,

3.9 Samfunnsikkerhet og beredskap

Hovedutfordringer

- Kommunen har et spesielt ansvar ved alle uønskede hendelser og situasjoner som kan ramme innbyggere i vår kommune.
- Trusselbildet i verden er særlig aktuelt for havneveområdet knyttet til eventuell terrorvirksomhet. Uønskede hendelser som følge av annen vanskelig verdenssituasjon kan få virkninger lokalt.
- Kommunen må være forberedt på at Kragerø kan bli berørt av en energimangel i landet.

Overordnede målsettinger

- Kommunen har systemer for å håndtere de situasjoner som avdekkes i de respektive tjenesteområders ROS (risiko- og sårbarhetsanalyser).
- Behov for omfattende forebyggende tiltak, som er avdekket i tjenestenes ROS, utredes i budsjettprosesser med økonomiske konsekvenser.
- Ny og strengere sikkerhetsbestemmelser rundt havneadministrasjonen er tatt hensyn til i arealplanlegging.

Strategier – veivalg for å nå målsettingene

- Det utarbeides en risiko- og sårbarhetsanalyse (ROS) for hele lokalsamfunnet.
- Analysene skal danne grunnlag for utarbeidelse av kommunale kriseplaner som ivaretar sårbarhetsreducerende tiltak med handlingsplaner.
- Vedlikehold av kommunens og tjenestenes beredskapsplaner inngår i årshjul.
- Det etableres internkontrollsystem for beredskapsarbeid.
- Ansvar og kompetanse innen beredskapsarbeid tydeliggjøres innen administrasjonen.

Kapittel 4. Utviklingstrekk og trender for Kragerø kommune

4.1 Kragerø som forvalter og politisk arena

Både regionalt, nasjonalt og internasjonalt er Kragerø kommune en del av en større sammenheng. Her kan nevnes de store miljøutfordringene verden står overfor med økt forurensing, utbygging på dyrkbar mark og reduksjon av biologisk mangfold. Dette medfører økonomiske og samfunnsmessige endringer som etter hvert vil skape nye rammebetingelser for kommunens planlegging og utvikling.

Kragerø kommune står overfor store utfordringer og krav om prioriteringer når det gjelder å løse de oppgavene kommunen er pålagt sentralt og samtidig gjennomføre lokalt initierte tiltak innenfor stramme ressursrammer,

Et livskraftig demokrati beror på nærhet mellom borgerne og de som styrer. Demokratiet trenger engasjerte borgere og politiske partier som er målbærere for innbyggernes interesser. For Kragerø kommune er det en prioritert oppgave å styrke folks engasjement i demokratiet og i demokratisk debatt. Kragerø kommune vil på best mulig måte legge til rette for å utvikle gode politiske arenaer for lokaldemokratiet.

4.2 Kragerø kommune som aktiv medspiller i regionsamarbeidet

På bakgrunn av program for Grenlandssamarbeidet som er vedtatt i alle kommunestyrene og Regiontinget i Grenland er følgende satsingsområder lagt inn i handlingsplanen for 2007:

- Samarbeid om IKT utvikling
Det skal utarbeides en felles IKT-strategi, som vil bli førende for det videre IKT-samarbeidet. Bakgrunnen for at det skal satses så stekt på IKT er at det i tiden framover vil bli stilt økte krav til utnyttelse av IKT-tjenester i kommuneorganisasjonen.
- Utredning om samordning og styring av felles eierskap til kommunale bedrifter og selskaper.
Det skal i fireårs perioden vurderes om det skal etableres beslutningsorganer for institusjoner som kommunene har i fellesskap. Slik samordning kan finne sted i Regiontinget i Grenland og i Grenlandsrådet, der disse kan være generalforsamling for samtlige selskap
- Utredning om infrastruktur i Grenland med vurdering av bompengefinansiering.
Utredning om felles arealplanlegging for å få en god og effektiv utnyttelse av "felles" arealer.

Det er viktig at Kragerø kommune i dette regionsamarbeidet også fokuserer på følgende områder:

- Økt samarbeid om samferdsel rettet mot Grenland
- Ny E18
- En framtidig jernbanetrasé.
- Bedre kollektivtransport
- Aktiv i forhold til mulighetene ved tilførselen av gass til Grenland.
- Ha fokus på at det skjer en rimelig fordeling av oppgavene innen regionen kommunene imellom.
- Markedsføre regionen som bo, nærings- og reiselivsområde
- Ha fokus på klima, energi og miljøutfordringene.
- Samarbeid om medlemskap i IEH; Internasjonal Etisk Handel der også Fair Trade kriteriene ligger inne i dette medlemskapet.
- Ferje som riksveisamband
- Forbedring av det offentlige kommunikasjonstilbudet til og fra Kragerø - Grenland

4.3 Kragerø som bo - og næringskommune

Kragerø kommunen ønsker å stimulere til omstilling og utvikling av eksisterende næringsliv, samtidig som man er opptatt av å legge til rette for at nye næringer og bedrifter kan vokse fram.

Det blir viktig å styrke tjenester som stimulerer til vekst i næringslivet. Det må skapes arenaer for samspill, kommunikasjon, innovasjon og kompetanseutvikling. Rekruttering av arbeidskraft må skje gjennom kontinuerlig målrettede initiativ, informasjon og holdningsarbeid.

Når det gjelder bokvaliteter, må kommunen satse på klart definerte senterprofiler, men samtidig utvikle de sosiale og kulturelle båndene mellom tettsted og utkant. Et godt kommunikasjonstilbud er også vesentlig i denne sammenheng. Attraktive boområder nær sjø og vann må være tilgjengelig. For å sikre bokvalitet er vern av kulturminner, viktige natur- og friluftsområder en vesentlig del av utviklingen.

4.4 Kragerø som kultur- og miljøkommune

Kommunen har et svært allsidig og aktivt kulturliv som må stimuleres gjennom økonomiske støtteordninger og gratis øvingslokaler.

Kragerøs posisjon i norsk kunsthistorie gir oss mulige fortrinn i satsingen på kulturtilbud og opplevelser som det er viktig at kommunen i samarbeid med lokale kunstnere og kulturlivet kan utvikle ved kreativitet og nytenking.

Kulturlivet kan sees som et levende rom – en fri arena – der den enkelte kan skape seg sin identitet, utvikle seg, lære og skape sammen med andre i et felleskap. Vi ønsker som kommune å skape slike kulturelle rom, en mangfoldighet av rom slik at alle aldersgrupper kan skape noe hver for seg og sammen – være med å skape ”det gode liv”.

I tilretteleggingen av kulturlivets muligheter vil realisering av et regionalt kulturhus være av uvurderlig betydning. Det regionale kulturhuset skal være et brukshus sentralt plassert for å styrke Kragerø Sentrum og ikke minst skal kulturhuset være vår investering i fremtidig utvikling av Kragerø.

Fundamentert på historie og tradisjon skal dette sammen med Kragerøs unike kvaliteter innenfor bygningsmiljøer, kulturminner, friluftsliv og møteplasser, gjøre Kragerø til et godt bosted og gi bedret helse for våre innbyggere, tilreisende og dem vi ønsker som nye naboer. Kultur og miljø har svært nære fellestrekk og må være oppgaver som alle enheter har et felles ansvar for.

I relasjon til kommunens brede satsing på kystkultur vil miljø være sterkt knyttet til disse prioriteringene. Nærheten til sjø og hav må i fremtiden - som i fortiden - prege Kragerøsamfunnet.

Kragerø kommune ønsker å øke sitt fokus på miljøspørsmål og gjøre en innsats for å sikre en lokal ressursforvaltning som både bevarer det biologiske mangfoldet og gir grunnlag for et livskraftig samfunn. Kragerø kommune vil stå for en bærekraftig utvikling, preget av økonomisk vekst og sosial vekst innenfor naturens bæreevne. Vår utfordring er å overlevere kommunen til neste generasjon i en bedre miljøtilstand enn vi selv overtok den.

I forvaltningen er det nødvendig at miljøspørsmålene integreres i alle saker som er til behandling. Dette vil være med på å øke fokus på miljø i en fremtidsrettet utvikling av lokalsamfunnet. Lokal Agenda med intensjonen om å handle lokalt og tenke globalt, skal være kommunens visjon for miljøetsatsingen.

4.5 Kragerø som serviceyter overfor innbyggerne

”Det gode liv” for kommunens innbyggere består av flere komponenter der det enkelte menneskets behov i ulike livssituasjoner og livsfaser blir ivarettatt.

Utfordringen for en moderne og attraktiv kommune handler ikke bare om kvantitet, men i stor grad om hva slags kvalitet det er på tjenestene, slik brukerne oppfatter det. Det dreier seg om hvor fornøyde brukerne/innbyggerne er med tjenester og tilbud som blir gitt i kommunen. Det gjelder både innhold og omfang og i hvilken grad de er i samsvar med brukernes forventninger.

For å gjøre kommunen mer attraktiv som bo-kommune, vil det for kommunen som serviceinstitusjon og tjenesteyter handle om å sette innbyggeren/brukeren i sentrum for all tjenesteproduksjon, m.a.o. å være etterspørselsorientert, og ikke tilbudsorientert – fokusere på servicestruktur. Dette er en stor utfordring for en såpass geografisk oppdelt kommune som Kragerø.

Kragerø kommune er en stor tjenesteytende serviceorganisasjon. Storparten av driftsbudsjettet går direkte til tjenesteyting innenfor helse, sosial, omsorg, barnevern og til undervisning.

Dette utgjør store ressurser. Ved utgangen av 2007 er nettobudsjettet for kommunens tjenester på 328 mill.

Det vil være helt vesentlig for kommunen å øke folketallet. Dette kan skje ved god nærings-, bo- og kulturpolitikk. Ved en økning av folketallet i kommunen, kan en sikre tilstrekkelig arbeidskraft både innenfor næringsliv og innen framtidige kommunale tjenester. Kragerø kommune skal derfor være en arbeidsgiver som skal kunne møte framtidens konkurranse om arbeidskraft.

Som organisasjon må kommunen utvikle endringsvilje og kapasitet til å møte framtidens krav om modernisering og effektivitet i forvaltning og tjenesteproduksjon. Kommunen må videre utvikle et grunnlag for kvalitetsmåling av kommunale tjenester gjennom sterkere brukermedvirkning.

Kommunen er bærebjelken i velferdssamfunnet. Det er de ansatte som i hovedsak står for tjenesteproduksjonen. De fleste tjenestene er menneske-til-menneske-baserte. Det betyr at krav til innhold og kvaliteten på tjenestene blir rettet direkte mot de ansatte. Det vil si at tjenestenes innhold og forventninger fra innbyggerne, betinger at de ansatte nærmest kontinuerlig utvikler sitt fag og atferd.

For å være trygg på at det er samsvar mellom de behov innbyggerne har og de tjenestene som ytes, gjennomføres det jevnlig brukundersøkelser. Videre gjennomføres undersøkelser om medarbeidertilfredshet. Det er gjennom tilfredse medarbeidere de beste tjenestene blir utført. Det betyr i neste omgang at kommunen må være en god arbeidsgiver, ha gode ledere som ser den enkelte ansatte, har fokus på et godt arbeidsmiljø og sikrer gode læringsarenaer.

Med fokus på de ansattes betydning som tjenesteyter, har kommunestyret vedtatt at "Kragerø kommunes lønnspolitikk skal være en aktiv og motiverende del av kommunens arbeidsgiverpolitikk som bidrar til oppnåelse av kommunens vedtatte mål".

Det vil være viktig for tjenesteproduksjonen å utvikle attraktive arbeidsplasser. Kommunene vil få en betydelig rekrutteringsutfordring i årene framover. Det betyr at man må skape et innhold i jobbene som gjør at Kragerø kommune kan tiltrekke seg de beste arbeidstakerne og beholde dem vi allerede har.

Kommunen vil legge tilrette for at eldre arbeidstakere kan ha en meningsfull jobb helt fram til ordinær pensjonsalder.

Kapittel 5 Utfyllende kommentarer til satsningsområdene og strategiene

1. Senter-struktur

Telemark Fylkeskommune har utarbeidet en fylkesdelplan for senterstruktur i Telemark. Denne avløser den tidligere rikspolitiske bestemmelsen for midlertidig etableringsstopp for kjøpesentre utenfor sentrale deler av byer og tettsteder.

Mål for utviklingen av senterstrukturen må sees i lys av at sentrene både har funksjoner som offentlig og privat tjenesteyting, boområder, kultur- og identitetsbærende og sosiale møteplasser.

Dette betyr at:

- Publikum skal ha et godt handels- og tjenestetilbud innen rimelig avstand fra sitt bosted
- Sentrene skal være tydelige, skape identitet og være sentrale i utviklingen av innbyggernes kultur- og fritidstilbud.
- Sentrene skal være tilgjengelige for alle brukergrupper.
- Biltrafikken skal begrenses og lengde og omfang av reiser minimaliseres.

Kragerø sentrum er i planen definert som regionsenter i Vestmar-regionen, mens Helle, Sannidal og Stabbestad er definert som lokalsentre.

Fylkesplanens retningslinjer forutsetter innarbeidet i kommunens planer og videreført i retningslinjer og bestemmelser til kommuneplanens arealdel og regulerings-/bebyggelsesplaner. Kragerø kommune skal altså definere sine sentre i arbeidet med kommuneplanen. Dette ligger også som en hovedutfordring i planprogrammet.

Regionsenteret og lokalsentrene bør utvikles slik at innbyggernes og næringslivets behov for servicefunksjoner ivaretas.

Regionsenteret skal ivareta spesialfunksjoner, mens lokalsentrene skal ha de fleste nødvendige dagligfunksjoner. Detaljhandel skal etableres i forbindelse med regionsenteret og lokalsenteret for å forsterke den handelsfunksjonen som sentrene skal ha.

Prinsippet om ”rett virksomhet på rett plass” bør gjennomføres.

Typiske senterfunksjoner er virksomhet som har høy besøksfrekvens i forhold til antatt kvadratmeter grunnfalte og der det er lite behov for å bruke bil for å få utført tjenesten. I lokalsentrene skal det legges til rette for et servicetilbud som folketallet i omlandet gir grunnlag for.

Dersom det skal etableres kjøpesentre på over 3000 m² bruksareal, skal dette skje i regionsenteret, alternativt i større lokalsentre dersom etableringens størrelse er tilpasset senterets funksjon og handelsomland. Størrelsen på handelsomlandet vil altså være retningsgivende for dimensjoneringen av senteret.

Unntak er etablering av forretningsvirksomhet for større varegrupper (møbler, byggvarer, hvite- og brunevarer etc.), som kan lokaliseres til randområder eller i etablerte/planlagte næringsområder langs innfartsveien til Kragerø.

Bilbasert virksomhet ønskes ikke inn i senterområdene. Dette gjelder varegrupper som er plasskrevende. Disse bør lokaliseres til randområder eller i etablerte/planlagte næringsområder langs innfartsveien til Kragerø.

Med plasskrevende varer menes:

- salg av biler og motorkjøretøyer
- landbruksmaskiner
- trelast og andre større byggevarer
- salg fra planteskoler/hagesentre
- lystbåter og campingvogner

Ut fra ovennevnte bør sentrene i Kragerø defineres slik:

- Kragerø sentrum – regionsenter
- Helle sentrum – lokalsenter
- Sannidal sentrum – lokalsenter
- Stabbestad sentrum – lokalsenter

Beskrivelse og avgrensning av sentrene er vist i det etterfølgende med kart.

Kragerø sentrum

Kragerø sentrum strekker seg fra Stilnestangen i nord, langs fjellfoten av Tangeheia, til Bjørnsborgbakken, fjellfoten av Skriverheia, Løkkebakken, Bjørneveien, Thomesheiveien, ned Langjordet til Smedsbukta i vest, videre på sørsiden av Skrubben, Gunnarsholmen og Øya og fra Galeioddveien på Øya mot nord til utgangspunktet, Stilnestangen.

Lokalsenteret på Helle

Lokalsenteret på Helle begrenser seg i vest av den vestlige grensen til tidligere Sundbøs butikk, g/bnr 70/72, krysser fylkesveien og går langs gangveien opp mot Furubo, dreier mot øst slik at den tar med seg eiendommen g/bnr. 70/71 samt gatekjøkken og videre t.o.m den nye snuplassen. Går over fylkesveien igjen og ned langs Fossingveien og tar med seg eiendommen g/bnr 70/420, før den snur i vestlig retning og inkluderer kolonialforretningen med parkeringsplass.

Lokalsenteret på Stabbestad

Lokalsenteret på Stabbestad starter sin begrensnig ved riksveien vest for den nye nedkjøringen til fergeleiet, går nordover til Mørkhull og følger strandlinjen østover forbi Stabbestranda og forretningene på Stabbestad samt tar med seg fergeleiet før den dreier sørover mot fylkesveien og følger denne tilbake til utgangspunktet.

Lokalsenteret i Sannidal

Lokalsenteret i Sannidal ligger på Tangen og er sør for Sannidalsveien begrenset mot øst av innkjøringen til Kloppkjærfeltet, dreier mot vest og tar med seg Sannidal ungdomsskole og Volumsenteret, går langs Kjølebrøndsveien og krysser denne og går i nord-vestlig retning slik at den inkluderer det nye kollektivknutepunktet, forretningsbygget samt bebyggelsen mot E18.

Følger videre Sannidalsveien østover og tar med seg næringsområdet på sørsiden av riksveien før den går tilbake til utgangspunktet.

5.2 Infrastruktur

Rv 38 - Innfartsvei: Helt fra jernbanen ble nedlagt på 1980-tallet, har det vært et krav om at innfartsvegen må utbedres, både fra innbyggere og lokalpolitisk hold. Arbeidet med ny innfartsvei fra E-18 til Kragerø er nå i full gang. Hovedhensikten med prosjektet er å bedre framkommeligheten og øke trafikksikkerheten for alle trafikantgrupper på denne strekningen. Prosjektet består av fire delstrekninger på riksveg 38. Anleggsarbeidene startet i april 2003, og første parsell, Kragerø – Kalstadsletta (ca 2 km) ble åpnet i 2004.

I 2005 åpnet parsellen Kalstadsletta – Eklund (ca 1,8 km).

Parsellen som nå er under utbygging, går fra Eklund til Sannidal. Den er 3,8 km lang og inkluderer bl.a. en 700 meter lang tunnel og to bruer. Parsellen er planlagt åpnet høsten 2008. Siste strekning fra Sannidal – Gjerdemyra (ca 3,5 km) er planlagt ferdig utbygd innen utgangen av 2009.

Utbedring av E18, Langangen - Grimstad:

Kragerø kommune er invitert til å delta i samarbeidsgruppe i forbindelse med konseptvalgutredning for utbedring av E18. Kragerø kommune vil her jobbe for å få til planfritt kryss ved Tangen i Sannidal.

Grenlandsbanen – sammenkobling mellom Sørlandsbanen og Vestfoldbanen:

Det er tidligere utarbeidet Fylkesdelplan for Grenlandsbanen som er en sammenkobling mellom Sørlandsbanen og Vestfoldbanen. Med bakgrunn i at befolkningstyngdepunktet i Vestmar-regionen ligger i Kragerø kommune, samt nærheten til betydelige industriområder, er det naturlig at hovedknutepunktet med jernbanestasjon blir liggende på Tangen i Sannidal. Kragerø kommune jobber for et kollektivknutepunkt med jernbanestasjon på Tangen i Sannidal i tilknytning til allerede etablert kollektiv-terminal for buss.

Flytting av ISPS-kai/havn til Stilnestangen:

Kragerø kommune har i dag en ISPS-godkjent havn i sentrum. Når havnevesenets virksomhet skal vurderes flyttet til Stilnestangen, er det den eksisterende virksomhet også bl.a en ISPS - havn som skal vurderes.

Rådmannen vil i reguleringsplanbehandlingen av Stilnestangen, når denne blir oversendt kommunen, foreslå å legge inn en ISPS-havn på Stilnestangen. Dette samsvarer med forutsetningene for reguleringsplanen for Krager Havnefront og med planprogrammet for reguleringsplanen for Stilnestangen.

Området ble regulert til industri/næringsområde i 1970 og er også vist i kommuneplanen som industriområde. Området er imidlertid under regulering, og planprogrammet for dette ble godkjent i Kommunestyret 14.12.2006 i sak 0078/06.

Planprogrammet sier bl.a at konsekvensene av flytting av eksisterende havnevirksomhet ved Dypvannskaia til Stilnestangen skulle utredes.

Vedtaket inneholder bl.a følgende pkt:

1. *Det tillates ikke etablering av fritidsboliger eller lignende boliger innenfor planområdet.*
3. *Kragerø kommune vil gi uttrykk for at en vil vektlegge videre industrivirksomhet i området.*

Da området allerede er vist i kommuneplanen som industri-område, ville det i utgangspunktet ikke vært påkrevd med konsekvensutredning i kommuneplan-sammenheng. Men på grunn av planer om utfylling i sjø for å ”vinne land” til havnevirksomheten, blir dette definert som nytt byggeområde og måtte derfor konsekvensutredes.

I tillegg bør det nevnes at i forbindelse med reguleringen av ”Kragerø Havnefront” er det lagt opp til at de nåværende havnevirksomhetene ved Jernbanekaia/Dypvannskaia og i Kirkebukta

flyttes ut av sentrumssonen til mer egnede områder på Stilnestangen. Man frigjør dermed arealene i sentrumsområdet til mer urbane aktiviteter. Dette åpner også for småbåtanlegg ved Dypvannskaia. Flere bryggeplasser i sentrum har vært en av hovedutfordringene ved denne rulleringen.

I brev av 31.10.07 kommer Link signatur AS på vegne av Kragerø Utvikling AS med følgende innspill til arealdelen:

- Det tilrettelegges for utfylling av et areal på ca 10-12 dekar på Stueren.
- Stilnestangen tas inn som en del av sentrum.

Rådmannens konklusjon etter at konsekvensutredningen er gjennomført, er at man går inn for utfylling av areal som skal inngå i den fremtidige reguleringsplanen for Stilnestangen.

Ved behandling av planprogrammet, ga Kommunestyret uttrykk for at det skulle vektlegges industrivirksomhet i området. Det er også i planprogrammet til kommuneplanen en hovedutfordring å ta vare på eksisterende sjønære industritomter. På bakgrunn av dette, ønsker ikke rådmannen å foreslå dette området lagt inn som del av sentrum. Se for øvrig avsnitt angående senterstruktur.

Fristen for innspill til kommuneplanen var høsten 2006, slik at man på det nåværende tidspunkt ikke kan vurdere nye innspill. Imidlertid vil Kragerø kommune selv legge inn utfyllingen i området og Kragerø Utvikling har sagt seg villig til å konsekvensutrede dette.

Sammendrag – infrastruktur.

Kragerø kommune ønsker å se på en sammenhengende infrastruktur og bidra til økt fokus på miljøvennlige transportmidler.

Med den nye innfartsveien til Kragerø, etablerte kollektivknutepunkt for buss i sentrum og i Sannidal, fremtidig jernbanestasjon på Tangen i Sannidal, samt nytt kaianlegg/havn på Stilnestangen, vil man kunne knytte vei, bane og sjø sammen og danne gode knutepunkter mellom ulike transportformer.

Det er viktig å lage lettvinde løsninger for lasting/lossing, slik at man legger til rette for alternativ transport som er mest mulig effektiv, trygg og miljøvennlig. Dette er i tråd med Rikspolitiske retningslinjer for samordnet areal og transportplanlegging.

Kragerø kommune ønsker en større satsing på infrastruktur for å ivareta fastboende i tynt befolkede områder i kommunen, på øyene og kommunen generelt.

5.3 Bilfritt sentrum.

Kragerø kommune er en aktiv bidragsyter for å legge forholdene til rette for en Sentrumstunnel og dermed legge forholdene til rette for et bilfritt sentrum.

Det er et gammelt tema og ønske som kommunen her står over for. Det har i årenes løp vært presentert mange forslag til løsning av problemet. Erkjennelsen om at "Kragerø ikke er laget for biltrafikk", har medført mangt et lokalt engasjement som i den senere tid også har fått et videre perspektiv av mer globalt omfang. Miljø og klima knyttes sammen, og dette utfordres vi til å gi positive bidrag til også i "Livet i de små forhold" som bysbarnet Theodor Kittelsen så genialt har karikert Kragerø.

Kragerø sentrum er i dag tilgjengelig fra nord-øst via den nye Kragerøveien som er hovedinnfartsveien til byen og fra sør-vest via Biørneveien og Thomesheia som en forholdsvis dårlig sekundærvei. Spesielt Thomesheia, som er et gammelt og trangt boligområde med rundt 60 boliger, er i dag sterkt belastet av trafikken til og fra byen og Skrubben sør for sentrum.

Inne i selve byen fordeles trafikken i trange og nærmest selvgrodde gater og smau på en måte som er svært utfordrende både for bilister og folk som foretrekker "apostlenes hester", og ofte føles det som om det er med livet som innsats. Slik kan det bare ikke fortsette.

I 2001 vedtok Kragerø kommune "Sentrumsplanen" hvor nettopp bilfri by ble viet stor oppmerksomhet. Det ble i forkant satt inn store ressurser for å fremme løsninger som det på sikt kunne arbeides mot for å oppnå målet om et bilfritt sentrum. En såkalt øst-vest tunnelforbindelse med parkering i fjellet bak byen ble vedtatt som det absolutt beste alternativet.

Ønske om et bilfritt sentrum kan ikke oppnås på en god og tilfredsstillende måte uten en øst-vest forbindelse som også samtidig avlaster trafikken over Thomesheia. Dersom øst-vest forbindelsen ikke realiseres og sentrum gjøres bilfritt, vil Thomesheia måtte ofres som innfartsåre til de sør-vestlige områdene av byen. Det sier seg nesten selv at en slik løsning ikke er holdbar.

Det er to alternative løsninger for en øst-vest forbindelse i Kragerø; enten over havnebassenget på sørsiden av Blindtarmen eller i fjellet bak byen. I forbindelse med Sentrumsplanen ble alternativet i fjellet vedtatt.

Sentrumsplanen viser en tunnelforbindelse i fjellet mellom Fermansbakken i nordøst og Theilertomta i sørvest, med tilhørende parkeringsanlegg og utganger til byen ved det nyetablerte parkeringsanlegget i Kirkegata og til Torvet, og selvfølgelig i Fermansbakken og Theilertomta.

På Theilertomta er det i disse dager satt i gang planarbeid med bl.a. et parkeringsanlegg hvor den foreslåtte øst-vest forbindelsen i fjellet også blir innarbeidet. Theilertomta er i denne sammenheng særdeles strategisk beliggende.

Med det allerede nye parkeringsanlegget som er etablert i Kirkegata og de planene som nå er satt i gang ved Theilertomta, synes anledningen å være ypperlig til å se på mulighetene for en tilknytning mellom disse anleggene og dermed en igangsetting og realisering av første etappe av den vedtatte Sentrumstunnelen med tilhørende parkeringsanlegg for til sammen 2-300 biler. Her må kommunen snarest, og før det blir for sent, ta et initiativ som katalysator for å realisere prosjektet. En videre knoppkyting av tunnelforbindelsen mellom Kirkegata og Fermansbakken synes deretter kurant.

Skrubbodden-prosjektet er under planlegging, og i den forbindelse vurderes det alternative trafikk-løsninger for atkomsten til området. I vedtatt plan er atkomsten basert på eksisterende veiforbindelser via bakken fra Edv. Munchs vei ned til bukta og nåværende smale vei på baksiden av Munchs Brygge. Et alternativ som vurderes, er å gå inn i tunnel fra snuplassen ved moloen til Gunnarsholmen og i fjellet under Skrubben hvor det etableres parkeringsanlegg med fotgjengerutganger til Skrubbodden.

Dersom anlegget i fjellet ved Skrubbodden bygges, kan man enkelt tenke seg en tunnelforbindelse mellom dette anlegget og Sentrumstunnelen mellom Theilertomta og Fermansbakken. På denne måten kan Kragerø bli helt bilfri og med en glimrende veiforbindelse i fjellet rett bak byen fra Kirkebukta til Skrubben. Her kan det etableres parkeringsanlegg med utganger til byen og friluft hvor det måtte ønskes og båthavna ved Gunnarsholmen kan få sine sårt tiltrengte parkeringsplasser i fjellet rett i nærheten. Nåværende vei mellom Gunnarsholmen og byen, Barthebrygga kan omgjøres til ren strandpromenade med benker og andre tilbud for gående og syklende.

Det kan til og med tørkes støv av de gamle planene om en gondolbane mellom Skrubben og Stabbestad igjen. Ved at parkeringsanlegget i fjellet ved Skrubben også tilrettelegges for en slik gondolbane, vil mulighetene for å knytte Kragerø og Stabbestad sammen på en spektakulær, fremtidsrettet og miljøvennlig måte så absolutt være til stede. Bilen kan parkeres i Skrubbenfjellet og dermed begrense nødvendigheten av å kjøre bil den lange veien mellom Kragerø og Stabbestad via Kjølebrønd. Kragerø kan da settes på kartet som en by som har tatt miljøet, bilismen og klimaaspektet på alvor.

5.4 Båthavner og fartsbegrensning:

I arbeidet med rullering av kommuneplanen for Kragerø kommune er en av utfordringene å vurdere båthavner til øybefolkningen i sentrum, båthavner på øyene og rimelige kommunale båtplasser til selvkost til folk som bor og skatter til Kragerø.

I tillegg skal en tidsbegrenset fartsbegrensning i skjærgården vurderes.

Disse temaene er vurdert sammen med havnefogden i Kragerø.

Båtplasser:

Når det gjelder faste båtplasser disponerer Kragerø Havnevesen til sammen 491 båtplasser fordelt på Gunnarsholmen, Tallakshavn, Kokken – Rørvik og på Stabbestad. Det har alltid vært anledning for øyfolket på lik linje med alle andre å søke på disse plassene til en svært billig leie sammenlignet med det private marked.

På grunn av stigende etterspørsel etter bryggeplasser, har arealplangruppa sett på flere områder som kan egne seg for nye bryggeanlegg og utvidelse av eksisterende.

På Skåtøy kan en utvidelse av Kirkebrygga, Buvika og Nødodden være aktuelle.

I sentrum har plangruppa vurdert Stueren, Rørvik søndre, Tallakshavn og Jernbanebrygga.

Når det gjelder Jernbanebrygga, reserverer havnefogden seg fra dette forslaget pga dagens bruk.

Det ligger også inne 270 plasser i reguleringsplanen for Kragerø Havnefront. Av disse går ca 100 stk bort til boliger og 40 stk i forbindelse med marina.

På Skrubben er det også planlagt båthavn, i forbindelse med utbygging.

Det finnes dessuten en del større private anlegg:

Sandtangen, Stabbestad, Kil, Lyngdalen, Kammerfoss, Røhmerverven, Sandåsen, Hestøya, Bergsvik, Helle, Borteid, Fossing, Marina Service på Øya, Frydensborgbukta og Årdalen

Det er dessuten en del anlegg som er direkte knyttet til fritidsbebyggelse, f.eks. anlegget til Spahotellet på Stabbestad, Muffetangen, Bærø, Feltpatcompagniet i Skiensund og på Kirkeholmen.

Handlebrygger i sentrum kan være et problem midt i sesongen. Sommeren 2008 vil det imidlertid i regi av Sentrumsforeningen og Kragerø Havnevesen bli etablert ny handlebrygge i sentrum. Det er ikke tatt endelig standpunkt til plassering.

Fartsbegrensning i skjærgården:

Det er Kragerø havnevesen som administrerer den maritime trafikken i kommunen.

Havnevesenet har et aktivt forhold til og en fortløpende vurdering av områder som bør ha fartsbegrensninger. Det er en fartsbegrensning på 5 knop i de mest trafikkerte områdene og i de trangeste sunda. Arealplangruppa finner ikke grunn til å foreslå tiltak som endrer denne praksisen.

Når det gjelder tidsbegrenset fartsbegrensninger i tidsrommet 20.juni – 20. vises det til forskrifter datert 24.august 2007 av Kystverkets hovedkontor i medhold av forskrift § 3 første ledd.

Det er også fremmet forslag om dispensasjon fra fartsbegrensningene for taxibåter og annen kollektivtrafikk. Lovverket gir ikke anledning til dette.

På plankartet er det vist skipsleder. Hovedleden går inn Kragerøfjorden. De øvrige leder er bi-leder gjennom skjærgården. I disse ledene er det ingen fartsbegrensninger bortsett fra Kreppa.

5.5 Næringsområder:

Når det gjelder næringsutvikling generelt har kommunen hatt en positiv utvikling. Kommunen rangerer i 2006 som "gründerkommune" nr 32 av alle landets kommuner og har dessuten hatt en befolkningsøkning. I "Nærings-NM, bunn og topp i regional utvikling" har vi styrket vår

posisjon i vesentlig grad. Kommunen har et godt merkenavn og gode bostedskvaliteter. Bedriftsmiljøene viser teft for konkurranse og er utviklingsorienterte. Gruppen vil likevel peke på at det er rom for forbedringer når det gjelder samarbeid og samhandling mellom bedrifter, myndigheter, utdanningsaktører og eksperter.

Kragerø Næringspark, Fikkjebakke er et viktig satsningsområde, i særlig grad for industriell næringsutvikling i Kragerø. Det området som i dag er kjøpt av kommunen og regulert til industriområde, er på om lag 500 da. I tillegg kan det være aktuelt å inngå opsjonsavtaler med grunneiere i området om ytterligere 300 da.

Ved Gjerdemyra er et mindre område regulert til lager-/industrivirksomhet. Det forslås at området legges inn i arealdelen.

5.6 Sjønære industritomter

Det er viktig å beholde en del sjønære industritomter, både for å gi eksisterende bedrifter utviklingsmuligheter og for å tiltrekke oss nye virksomheter som er avhengig av nærhet til sjøen. Dette har vært førende for arealdelen. – se arealdelen.

5.7 Kragerø kommune som aktiv medspiller i regionsamarbeidet.

Gjennom grenlandssamarbeidet og Vekst i Grenland har kommunen hatt fokus på videreutvikling av samarbeidet i regionen. Det blir viktig med økt samarbeid om samferdsel rettet mot Grenland, ny E18 og en framtidig jernbanetrasé. Bedre kollektivtransport er nødvendig. Kommunen må være aktiv i forhold til mulighetene ved tilførselen av gass til Grenland, ha fokus på klima, energi og miljøutfordringer. Samarbeide om medlemskap i IEH; Internasjonal Etisk Handel der også Fair Trade kriteriene ligger inne i dette medlemskapet.

5.8 Kragerø som bo - og næringskommune

Det ligger et stort potensial i å engasjere befolkningen, næringslivet og personer med spisskompetanse i innovasjon og kompetanseutvikling.

Åpne debatter i lokalsamfunnet vil også kunne forebygge vedtak som ikke har støtte i befolkningen.

En merkbart endring i kommunen, som i landet for øvrig, er den økte innvandringen til byen. I den forbindelse er arbeidet med meningsfull integrering og inkludering viktig. Det er avgjørende at vi bekjemper rasistiske holdninger.

5.9 Kragerø som kultur- og miljøkommune

Av flere undersøkelser fremheves spesielt to som sier mye om at kultur er viktig i det gode bosted. Den ene bekrefter at folk prioriterer kultur høyt ved valg av bosted. Den andre sier mye om at aktive eldre er friskere eldre. Positivt engasjement gir gode bomiljøer og forebygger på mange områder.

I rapporten fra den brukernedsatte gruppen som har utredet et regionalt kulturhus er det vektlagt at størst mulig samling av ulike kulturtilbud er nødvendig i forhold til en rasjonell drift med kostnadsbesparelser, noe som også er en forutsetning for å oppnå regionale kulturhusmidler fra departementet. Området ved nåværende Havnalager synes å være best og kunne dekke bygging av et funksjonelt og sentrumsnært hus. I motsetning til området ved nåværende kinobygg der utbygging krever erstatning av bygg for brannvesen og verksted

samt ekspropriering av to tilstøtende hus. Et regionalt kulturhus vil nødvendigvis kreve et stort areal for kunne fylle kravene departementet setter til innhold.

Den brukersammensatte gruppen vektlegger innhold og rimelige leiekostnader, noe som utelukkes i et privatbygget kulturhus. Et privatbygget kulturhus vil heller ikke oppnå det betydelige tilskuddet fra departementet. Det faktum at Kragerø ikke har noen "storstue" medfører bl.a at våre innbyggere går glipp av mange besøkende tilbud.

Tilskuddene til lag og foreninger har i en årrekke vært gjenstand for kutt i budsjettet, bortsett fra en mindre økning de siste par årene. En god økonomi i lag og foreninger – inkl. gratis lokaler til øvelser - er avgjørende for et godt, trygt og allsidig kulturliv og derigjennom et godt oppvekstmiljø for barn og unge. Tilskuddet fra Barne - og familiedepartementet på 300,000.- som vi har fått de tre siste årene, faller bort fra 2008.

I forhold til Verneplan for sentrum har kommunen fått påtrykk fra Historielaget, Kragerø Bys Venner og andre verneinteresser som understreker viktigheten av å ta vare på kulturarven og beholde sentrums identitet.

En verneplan skal være et styringsverktøy for å unngå historieløse vedtak.

Kunst og kystkulturplanen har blitt et konkret og nyttig styringsverktøy for satsingen på området og som også er svært godt fundamentert i kunst og kulturmiljøet og politisk. Mange tiltak er igangsatt og faktisk flere allerede gjennomført. Videreføring av planen er avhengig av egne og eksterne midler.

Berg – Kragerø Museum må gjøres mer tilgjengelig. Dette har ikke minst med kommunikasjon og markedsføring å gjøre. I konsolideringsprosessen må kommunen være årvåken i forhold til prioritering av ressurser til kystkultur som nettopp skal ivaretas av Berg.

Samarbeid på tvers av enhetene er en klar nødvendighet i forhold til innsatsen for barn og unge. Ikke minst gjelder dette forebyggende tiltak, som gir merkbare resultater i forhold til kostnadene til ettervern. Kommunen oppnår bedre utnyttelse av knappe resurser i samhandling.

Det er de økonomiske virkemidlene som gir oss et stort mangfold i kulturlivet, likeså kvalitet innenfor de profesjonelle miljøet.

Gjennom deltakelse i internasjonale prosjekter har Kragerø blitt tilført midler samtidig som vi inngår i et stort nettverk i forhold til kompetanse og markedsføring. Fremover ligger utfordringer gjennom deltakelse i "NAVE Nortrail II" – Nordsjøløypa, GEO-park og KASK-samarbeidet. Det sistnevnte et samarbeid i Skagerrak/Kattekkatt, hvor Kragerø har skapt allianser med Sotnäs/Smøgen og Skagen.

Kragerø definerer seg selv til å være både gammel, original og med særpreg. Det er avgjørende å sikre byens særtrekk, identitet og historie i fremtida. Det haster med å få utarbeidet verneplan for Kragerø, slik våre nabobyer for lengst har gjort.

Kragerø kommune bør samtidig utvikle sine nettsider og en informasjonsfolder der det skal gis inngående hjelp til å forstå hva det innebærer å eie et hus i et gammelt trehusmiljø. Målet må være å veilede innbyggerne når det gjelder reparasjon, vedlikehold og bevaring.

Kommunen skal sette stort fokus på at detaljer, lesbarhet ikke forsvinner fra eldre hus.

Nettsider og informasjonsholder skal hjelpe til å følge opp verneplanen i praksis.

5.10 Kragerø som forvalter og politisk arena

Selv om nåværende kommuneplan påpeker miljøutfordringene kommunen og landet står overfor, er dette område betydelig endret.

I enda større grad står kommunen overfor krav om tiltak for å motarbeide klimaendringer og miljøødeleggelser.

5.11 Kragerø som serviceyter overfor innbyggerne

Det er fortsatt viktig å øke folketallet i kommunen, og vi ser en gledelig tendens til at så er i ferd med å skje.

Rådmannens lederteam har utarbeidet et verdigrunnlag som understøtter mange av hovedutfordringene som kommuneplanen peker på, nemlig ”brukerorientering, endringsvilje, respekt, inkludering og trygghet”.

5.12 Geopark

Kragerø er en av 8 kommuner i Vestfold og Telemark som inngår i Gea Norvegica Geopark. I september -06 ble Gea Norvegica godkjent som Skandinavias første og den 30. i rekken av geoparker i Europa som er godkjent av Unesco. Gea Norvegica Geopark åpner offisielt våren 2008. En rekke personer og foreninger i Kragerø deltar i arbeidet med å utvikle mulighetene til å benytte geoparken i undervisningssammenheng, forskning, turisme/reiseliv og i arbeidet med småskala næringsutviklingstiltak.

5.13 Opplevelsesveier:

Kyststier,

Kragerø kommune har mange turstier, både ved kysten og innover og i øvre deler av kommunen. Turistforeningen gjør en svært god innsats i merking og vedlikehold av det omfattende nettet av stier. Mulighetene for turgåere er et betydelig aktivum for kommunen, og er beskrevet i en egen bok.

Kystled

Kulturkontoret, sammen med Foreningen Kysten, engasjert seg i å etablere et nytt og rimelig ferietilbud i skjærgården, et tilbud som gir alle tilgang til skjærgårdsopplevelser på en miljøvennlig og ikke-motorisert måte. Kystled er etablert i mange kystkommuner fra Troms til indre Oslofjord.

Sykkelvei nr. 1

Den ytre delen av veinettet gjennom Kragerø kalles Sykkelvei nr. 1 og inngår i North Sea Cycle Route, et interregionalt EU-prosjekt med merkede sykkelveier som går rundt hele nordsjøbassenget.

Kulturkontoret, sammen med Foreningen Kysten, engasjert seg i å etablere et nytt og rimelig ferietilbud i skjærgården, et tilbud som gir alle tilgang til skjærgårdsopplevelser på en miljøvennlig og ikke-motorisert måte.

Kystled er etablert i mange kystkommuner fra Troms til indre Oslofjord.

5.14 Boplikt - boligeiendommer

Forskrift til konsesjonslovens § 7 (konsesjonsgrense 0)

For Kragerø har Landbruksdepartementet 14.mai 2004, etter anmodning fra kommunestyret, innført forskrift til konsesjonslovens § 7. Forskriften avløste tidligere forskrift fra 9.august 1985. Gjeldene forskrift setter konsesjonsfriheten for bebygd eiendom under 100 da. ut av kraft for:

1. Bebygd eiendom som er eller har vært i bruk som helårsbolig.
2. Eiendom med bebyggelse som ikke er tatt i bruk som helårsbolig, herunder eiendom med bebyggelse under oppføring, i områder som i reguleringsplan etter plan- og bygningsloven er regulert til boligformål

Forskriften er innført for å hindre at eiendommer som bør brukes som helårsbolig, blir brukt til fritidsformål av bosettingshensyn. Kommunene kan velge om de vil innføre forskrift etter punkt 1 eller 2 eller begge deler. Boplikten kan også gjøres gjeldene for hele eller deler av kommunen.

I Kragerø gjelder boplikten fullt ut – dvs. både etter punkt 1 og 2 og for hele kommunen

Bopliktens innhold.

En eiendom er i bruk som helårsbolig etter konsesjonsloven når erververen eller andre har tatt eiendommen i bruk som sin reelle bolig innen ett år, dvs. hvis eieren er registrert bosatt på eiendommen etter folkeregisterloven. Fristen kan forlenges – fristen for å søke er også ett år. Unntaksvis kan boplikten oppfylles ved at eieren eller andre overnatter minst 50 % av nettene på eiendommen. Det er i tilfeller der flyttemelding ikke kan godkjennes fordi eierens eller andres øvrige husstand er bosatt annet sted.

Kommunen er delegert å godkjenne slike meldinger.

Dagens praksis

All erverv av eiendommer med boplikt kontrolleres etter ca. 1,5 år mot folkeregistrets opplysninger. På mislighold reageres det med pålegg om å søke konsesjon. Fører ikke dette fram, kan konsesjonen trekkes tilbake og i ytterste fall kan fylkesmannen sette i verk tvangstiltak.

Det føres en restriktiv praksis med å gi utsettelse. For seint innsendte søknader avvises.

For unntak etter reglen om 50 % døgnhvile, kreves en årlig plan for hvordan døgnhvilen planlegges gjennomført og en årlig rapport om gjennomføringen. Ved tvil varsles krav om ytterligere dokumentasjon. Innsendte rapporter viser at vesentlige deler av døgnhvilen foregår i sommerhalvåret. Det medfører at boliger store deler av året ikke er bebodd. Den svekker formålet med forskriften. Reglen er vedtatt av sentrale myndigheter og derfor må eventuelle endringer skje fra sentralt hold.

Kragerø kommune har som intensjon å få - etter lovendring eller gjennom forsøksordning - praktisere boplikta strammere når det gjelder bestemmelsen om 50 % døgnhvile. Et mål er å få bestemmelsen helt fjernet for Kragerø.

Erververs stilling

Etter konsesjonslovens § 5 er overdragelser mellom nære slektninger (til og med barn av søsken) unntatt for boplikt. Konsesjonsfriheten for nærstående gjelder bare dersom eieren har

hatt tinglyst hjemmel til eiendommen de siste 5 årene forut for overdragelsen. Kravet om 5 års eiertid gjelder ikke om eieren dør før tidsfristen er oppfylt.

Dagens praksis

Oppfølgingen av meldinger om brudd på boplikten, viser at nært slektskap er vanligste årsaken til ”mørke vinduer” i vinterhalvåret. Reglen er vedtatt av sentrale myndigheter og eventuelle endringer må derfor skje fra sentralt hold.

Eiendommens karakter

Etter konsesjonslovens § 10 skal det gis konsesjon når det ikke er nødvendig å hindre at eiendom blir brukt til fritidsformål. Ved slike avgjørelser skal beliggenhet, bebyggelsens art og standard, tiden det er gått siden fast bosetting og om det er påregnelig med kjøpere som vil bruke den som helårsbolig være avgjørende.

Konsesjon skal også gis dersom det godtgjøres at eiendommen bare kan selges til en pris som er vesentlig lavere enn prisnivået for tilsvarende helårsboliger i området.

Dagens praksis

- **Beliggenhet.**
I praksis kreves ikke boplikt på de mindre øyene i skjærgården uten offentlig sjøveis kommunikasjonsstilbud og utilgjengelige steder i innlandet.
Når det gjelder atkomst, blir sjøveien likestilt med bilvei.
- **Tid siden fast bosetting**
Ingen bestemt tidsgrense – den enkelte sak vurderes selvstendig..
- **Standard.**
Behov for standardheving må påregnes. Vann og avløp etablert i skjærgården.
- **Det frie skjønn**
Politikerne skal kunne utøve sitt frie skjønn når det gjelder å fastsette i hvilke tilfeller det er nødvendig å hindre at boliger blir tatt i bruk til fritidsformål.
- **Reguleringsplaner.**
I saker der tidligere boliger i vedtatt reguleringsplan er vist til fritidsformål, gis konsesjon i tråd med planens arealbruk.
- **Flere boenheter på eiendommen.**
I hovedsak ikke stilt krav utover at det skal finnes noen registrert som bosatt på eiendommen i folkeregisteret.
- **Næringseiendommer med boenheter.**
Varierende praksis har forretningsgårder i sentrum med mindre leiligheter, blitt regnet til næringsformål.

VIDERE PRAKTISERING:

Forskrift til konsesjonslovens § 7 (første ledd nr 1 og 2) gjelder hele kommunen.

Kontroll og oppfølging av mislighold - dagens praksis videreføres.

Eiendommens karakter - dagens praksis videreføres når det gjelder beliggenhet, tidsgrense og standard. For øvrig gjøres følgende presiseringer:

Påregnelighet – kjøpere / prisnivå.

Ved søknader om konsesjon til fritidsmål, må selger dokumentere at eiendommen er prøvd solgt som helårsbolig. Hevdes det at prisen ved salg som helårsbolig vil ligge vesentlig under prisnivået for tilsvarende helårsboliger i området, må dette godtgjøres.

Det frie skjønn.

Alle vedtak skal begrunnes.

Reguleringsplaner.

I nye planer og ved endring av eldre som omfatter eiendommer med bebyggelse som kommer inn under forskriften, skal det framgå at bosettingshensynet er vurdert.

Flere boenheter.

Hovedbruken av bebyggelsens areal skal være fast bosetting. I reguleringsplaner med boliger skal dette framgå av vedtektene.

Næringseiendommer med boenheter.

Ved overdragelser skal egenerklæring brukes hvor fast bosetting bekreftes.

Til andre formål må det søkes konsesjon.

5.15 Forvaltning av skjærgården

Dette temaet er vurdert sammen med havnefogden i Kragerø.

Det er nylig vedtatt en forvaltningsplan for Skjærgårdsparken i Telemark.

Skjærgårdsparken er et interkommunalt samarbeidsprosjekt for planlegging, forvaltning, drift og vedlikehold av de offentlige friluftsområdene i kystsonen i Kragerø, Bamble, Porsgrunn og Skien kommuner.

Havnefogden ved Skjærgårdstjenesten forvalter ca 70 områder i Kragerø som er innlemmet i skjærgårdsparken.

Hovedmålet for arbeidet med forvaltningsplanen har vært en helhetlig og rasjonell forvaltning og drift av alle offentlige friluftslivsområder på Telemarkskysten.

Prosjektet har hatt følgende delmål:

- Prosjektperioden skal munne ut i ferdigstilling av "Forvaltningsplan skjærgårdsparken Telemark". Plandokumentet skal vise status for 141 sikra områder og gjennom et handlingsprogram vise behov for nye tiltak.
- Plandokumentet skal gi en oversikt som viser prioriterte behov for sikring av nye områder ved kysten.
- Planen skal beskrive muligheter for utvikling av traseer for kyststier og kystled.
- Planprosessen skal omfatte konkret beskrivelse av kommunenes myndighet og ansvar for områdeforvaltningen.

- Planprosessen skal gi grunnlag for å vurdere behovet for danning av interkommunalt friluftsråd for kystområdene og etablering av tilsynsråd for skjærgårdsparken.

I Stortingsmelding nr 39 (2000-2001), ”Friluftsliv – ein veg til høgare livskvalitet”, beskrives strandsona som ett av de viktige områdene for å utøve friluftsliv, men som samtidig er utsatt for et særskilt press.

Tiltak som foreslås for å sikre og videreutvikle friluftsliv i strandsona er bl.a:

- Å avgrense alle former for ytterligere bygging i strandsona
- Hindre at eksisterende atkomst til strandsona ikke blir dårligere ved utbyggingstiltak
- Gjennomføre en strategi for å sikre allmenn tilgang til viktige områder langs kysten fra svenskegrensa til Hordaland
- Vurdere reglene for ferdsel i strandsona basert på allemannsretten, bålbrenning og grilling, gjennomføre informasjonskampanjer osv.

I tillegg er det en rekke føringer fra nasjonalt og regionalt hold, bl.a Rikspolitiske retningslinjer for planlegging i kyst- og sjøområder i Oslofjordregionen (RPRO) og Kystsoneplan for Telemark.

Arealdelen av kommuneplanen viser områdene for skjærgårdspark og gir strenge føringer for hva man tillater av tiltak i strandsonen.

Eksisterende hytter som ikke ligger innenfor regulerte områder, ligger i LNF-områder hvor man i utgangspunktet ikke tillater inngrep/tiltak utover det bestemmelsene gir adgang til. I forbindelse med varsling av arbeid med kommuneplanen, er det kommet inn en rekke innspill med ønsker om nye hytter i skjærgården. Dette er vurdert av arealplangruppa i innspillene 1 – 84.

Gjeldende arealdel av kommuneplanen, vedtatt 16.10.2003, har vist seg å være et nyttig og tilfredsstillende verktøy for forvaltning av arealene i kommunen.

Kommuneplanen 2008 - 2020, sammen med de sentrale føringer nevnt ovenfor, skal gi kommunen den styringen over arealene og utbygging som kommunen til enhver tid måtte ønske.

5.16 MILJØREVISJON AV REGULERINGSPLANER.

Kragerø kommune har sin første vedtatte reguleringsplan fra 1953 og har i dag 164 vedtatte planer.

Mange av reguleringsplanene for hytter ble vedtatt på slutten av 1970 årene og opp gjennom første halvdel av 1980 årene.

Det var et poeng i denne perioden å samle de nye hyttene i felt der hyttene lå rimelig tett og områdene rundt og langs strandlinjen, ble vist som ” fellesareal.”

Det viste seg gjennom noen enkeltsaker at betegnelsen ”fellesareal” ikke var dekkende for kommunens intensjon med bruken av arealene og at kommunen ikke hadde tilstrekkelig styring på utnyttelsen av arealene. Kommunens intensjon hadde vært at disse store område kunne nyttes av alle og at det ikke kunne gjøres tiltak i disse områdene.

I 1984 og 1985 ble de aller fleste hytteplanene som til da var vedtatt med formålet ”fellesareal”, tatt opp til ny behandling (miljørevisjon), og alle arealer vist til fellesareal, ble nå regulert til ” friluftsområde.” Områdene var da tilgjengelige for alle og friluftslovens regler om allmenn ferdsel og opphold gjelder.

I kommuneplanens arealdel er det vist ”bygeområder” rundt tettstedene Kragerø, Helle, Sannidal og Stabbestad. Alt annet areal som ikke er disponert er vist til LNF – områder. Landbruks-natur og friluftsområder. I disse områdene vil friluftsloven gjelde og planen er også gitt bestemmelser slik at det er styring på den ubebygde delen av en bebygget tomt.

Ved utarbeidelsen av kommuneplanen som ble vedtatt 26.10.2003 var det i høringsperioden foreslått miljørevisjon av følgende reguleringsplaner:

Rapentangen – ca. 15 hytter gjensto den gang.

Kaalstangen/Brunsvik – ca. 20 hytter var den gang ikke bygd

Bærøy – strandplan – ca. 20 hytter den gang ikke bebygd.

Bråtøy/Engelshus/Korset – ca. 2 hytter den gang ikke bebygd.

Del av Burøy – ca. 5 boliger den gang ikke bebygd

Skiensund – ca. 5 hytter den gang ikke bebygd

Lovisenberg – camping/utleiehytter den gang under omregulering

Portør, Portør Pensjonat – ca. 20 hytter den gang ikke bebygd.

Portør – (Klausen) ca. 4 hytter ikke bebygd.

Etter høringsfasen ble forslaget om miljørevisjon av ovennevnte planer tatt ut av planen slik at ingen planer ble vedtatt revidert.

Arealplangruppa tar utgangspunkt i den vurderingen som ble gjort ved utarbeidelsen av kommuneplanen i 2003 og går ikke gjennom alle de 164 reguleringsplanene pånytt.

Arealplangruppa er av den oppfatning at det er lite tjenlig å sette i gang miljørevisjon av disse planene idet det anses at en gjennom reguleringsplanene, bestemmelsene og bestemmelsene til kommuneplanens arealdel som ligger som føringer for hva en skal tillate innenfor den enkelte plan, har tilstrekkelig styring med bruk av arealene innenfor planen.

Etter 2003 har utbyggingen fortsatt på Rapentangen, Kaalstangen/Brunsvik, Bærøy, Del av Burøy og Skiensund. Disse planene er regulert eller endret etter ovennevnte prinsipper i 1984/85 om friluftsområde og er nå i det alt vesentlige utbygd.

Når det gjelder reguleringsplanen for Bråtøy/Engelshus/Korset – ca. 2 hytter den gang ikke bebygd, bør denne revideres. Dette på grunn av at plassering av de nevnte hytter ligger slik til at disse plasseringene ikke ville blitt godkjent i dag og også at det er vist båthus i planen som i dag ikke ville ha blitt godkjent.

For reguleringsplanen som gjelder del av Burøy, er boligene påbegynt, men her har fylkesmannen i planforum spilt inn at denne planen burde miljørevideres på grunn av naturvernområder. Arealgruppa er enig i dette.

Lovisenberg Camping er omregulert og planen er nylig vedtatt med nytt driverkonsept og ikke som campingplass. Det er etter arealplangruppas mening ikke aktuelt pånytt å vurdere denne planen.

Reguleringsplanen for Portør Pensjonat ble vedtatt i 1991 ble tatt opp til ny vurdering og ble endret i 2003 med et mindre antall hytter.

Næringsområdene syd for Portørvegen ble ikke vesentlig endret i 2003 og arealplangruppa mener at en bør se på utnyttelsen av dette området på nytt med bakgrunn i de føringer som er gitt om arealdisponeringer i strandsonen etter 1991.

Reguleringsplanen for Klausens eiendom omfatter 4 utleiehytter og en bolig. Boligen er bygget. Arealplangruppa er av den oppfatning at en har tilstrekkelig styring på de områdene som ikke er foreslått til bebyggelse slik at en revisjon av planen ikke skulle være nødvendig.

Som følge av arealplangruppas vurdering av innspill nr. 80 angående industriområde på Lyrodde, må reguleringsplanen for Måneliheia II revideres. Området vises i planen som industriområde, men arealplangruppa ønsker å vise området som friluftsområde.

Dessuten bør reguleringsplanen for Tårnbrygga – Jomfruland revideres.

Dette fordi planbestemmelsene bør være like for Tårnbrygga som for områder forøvrig på Jomfruland.

5.17 Landbruksfaglig innspill – fylkesmannen.

Kjerneområder for jordbruk og kulturlandskap.

I vedtatt ”Temaplan for landbruk 2005 – 2015 er det målsetting å sikre fortsatt husdyrhold over hele kommunen.

Det unike kulturlandskapet på Jomfruland og Stråholmen hvor beitedyr er vesentlige, er spesielt vektlagt. På Jomfruland finnes de største sammenhengende jordbruksarealene i kommunen. En overordnet drifts- og skjøtselsplan for kulturlandskapet for gårdsskogene på Jomfruland, vil være klar høsten 2007. Stråholmen har hatt en slik plan i flere år.

Kulturlandskapet på Jomfruland og Stråholmen regnes for å være av nasjonal verdi. Det er et mål å få tilført midler fra sentralt hold til gjennomføringen av skjøtselsplanene.

Generelt ligger jordbruksarealene i kommunen spredt. Tettstedene i kommunen er i liten grad lokalisert opp til verdifulle jordbruksareal. Unntaket er området rundt Tangen i Sannidal hvor en finner sammenhengende jordbruksareal. Området rundt Tangen er i ekspansjon og planer knyttet til E18 og en framtidig Grenlandsbane gjør det viktig å få kartlagt verdiene i områdets kulturlandskap. Det gjelder området fra Lofthaugtjenna i øst til Sannidal kirke i vest.

Forutsatt tilstrekkelig med midler fra fylkesmannen, vil det bli satt i gang arbeid med en kulturlandskapsanalyse for området i 2007/2008. Det er interesse for dette blant grunneiere og husdyrholdere i området.

Det foreslås at Jomfruland / Stråholmen og området i Sannidal vises i arealplanen som kjerneområde for jordbruk og kulturlandskap. Det innebærer at hensynet til jordvern og kulturlandskap, skal vektlegges spesielt ved inngrep i området. I tillegg til dette er det i temaplanen for landbruk et mål å få utarbeidet et eget kart som viser kulturlandskapets (inkludert kulturminner) omfang og verdi i Kragerø.

Levangsheia er et område hvor det fortsatt drives tradisjonelt jordbruk i et kystnært område. Utbyggingen på Stabbestad gjør slik kartlegging viktig.

I Farsjø registreres økende interesse for å rydde gammel kulturmark for beiting av husdyr.

Landbrukstilknyttet næringsvirksomhet.

I forbindelse med temaplan Landbruk vil kommunen prioritere følgende tiltak:

- Sysselsetting knyttet til lokale treforedlingsbedrifter er vesentlig. Det er et mål å sikre stabile tilførsler gjennom økt avvirking fra skogbruket på kort og lang sikt.
- Styrket skogkulturaktivitet gjennom oppsøkende virksomhet, prioritering av tilskudd og veibygging, er tiltak i temaplanen for landbruk.
- Opplastingsplass for tømmer på Tangen sees i sammenheng med etablering av område relatert til næringsvirksomhet i skjærgården.
- Ved flere av de større utbyggingene som planlegges, er bruk av bioenergi som energikilde aktuelt. Det søkes lagt til rette for leveranser fra lokalt skogbruk i samarbeid med Drangedal kommune og Telemark fylkeskommune slik det framgår av temaplan landbruk.
- Flere større reiselivsprosjekter er realisert de siste årene. Det gir grunnlag for satsing på ulike aktiviteter.
- Reetablering av laks i Kragerøvassdraget er interessant og følges videre opp.

- Geo-parkprosjektet og andre tilbud knyttet til opplevelsesferier (eks. for syklistere) følges opp når det gjelder utvikling av tilleggsnæringer.
- Samarbeidet med Vestmar Opplæringscenter videreføres.
- Kontakten med de lokale næringsorganisasjonene i landbruket (bonde- og skogeierlag) videreføres gjennom kontaktmøtene som omtalt i temaplan landbruk.
- Det skal søkes å få til en breiere representasjon fra andre lokale organisasjoner med interesse for areal- og næringsutvikling i landbruket.
- Det utarbeides en oversikt over lag /organisasjoner som bør være høringsinstanser i lokale saker knyttet arealbruk og næringsutvikling.

5.18 Barns oppvekstvilkår i Kragerø

Oppsummerer en dagens situasjon når det gjelder barn og unges livssituasjon i Kragerø, vil en peke på følgende:

Positive momenter:

- Kommunen har et godt utbygd barnehage tilbud
- Et godt fritidstilbud til barn og unge gjennom frivillige organisasjoner, lag og foreninger
- Et godt utbygd helsetilbud gjennom skolehelsetjenesten, helsestasjon for ungdom.
- Barn av innvandrerfamilie er godt integrert.
- Et godt tilbud til psykisk utviklingshemmede gjennom botilbudet fra enhet for omsorg og KVOA
- Tjenestene koordineres gjennom koordinerende team og ledernetverket.

Utfordringer:

- Fange opp risikofamilier/risikobarn på et tidlig tidspunkt.
- Fritidstilbud til funksjonshemmede.
- Rusmisbruk blant unge.
- Fraflytting - befolkningsnedgang
- Økende behov i skolen for spesialundervisningsundervisning
- Fattigdom blant enkelte familier
- Entreprenørskap
- Det fysiske læringsmiljøet
- Forebygge kriminalitet og rusmisbruk blant ungdom gjennom et tett samarbeid med Grenlandsregionen
- Utvikle SLT- arbeidet (Samordning av kriminalitetsforebyggende tiltak)
Viser til ”Barn og unges oppvekstvilkår i Kragerø” som ble vedtatt den 23.01.06, sak 7/06.

5.19 Eldre

Økning i antall eldre i Kragerø kommune ved middels befolkningsvekst.

Alder	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017
70-79år	751	771	784	784	814	848	906	943	1034
80-89år	452	434	427	425	423	414	406	417	425
90-99år	93	95	99	100	96	97	99	97	95

Samlet	1296	1300	1310	1309	1333	1359	1411	1457	1554
--------	------	------	------	------	------	------	------	------	------

Alder	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024	2025
70-79år	1120	1185	1242	1294	1335	1358	1395	1391
80-89år	440	449	457	473	470	494	523	565
90-99år	92	93	91	94	93	95	92	93
Samlet	1652	1727	1790	1861	1898	1947	2010	2049

Som en ser av tabellen, vil antall eldre øke ganske betraktelig.

Det forventes en økning fra 296 personer mellom 70- 90+ i 2009 og til 1554 personer i 2017 og opp til 2049 personer mellom 70-90+ i 2025.

For å møte trykket på tjenester fra eldre og funksjonshemmede, må tjenesteapparatet oppgraderes i forhold til behovene i planperioden.

Det er nå nødvendig å starte et arbeid med revidering av planer for disse tjenesteområdene.

Forekomsten av demenstilstander er sterkt økende og stiller store krav til kompetanse og ressursinnsats.

Ut fra SSB sine folketallsprognoser, er det på sikt en utfordring å sikre tilstrekkelig og kvalifisert arbeidskraft innen omsorgssektoren.

Det er viktig å være klar over at gjennom de siste 10 årene, er tallet på yngre brukere av omsorgstjenestene nær fordoblet. Tendensen med at stadig flere yngre under 67 år vil ha behov for kommunale omsorgstjenester, vil trolig fortsette.

5.20 KIRKEN

Kirken ønsker å være en aktiv og positiv samarbeidspartner og medspiller til kommunens planer og tiltak.

Kirken som kulturleverandør

Kirken er en aktiv kulturleverandør i Kragerø kommune. Her kan nevnes et utstrakt barne- og ungdomsarbeid, kor- musikkvirksomhet, diakonale tiltak for eldre og for rusavhengige, en uke med kultursatsning gjennom ”kirkeuka”, et utstrakt gudstjenesteprogram der kor/musikkprogram er viktige innslag, samt ulike konserter og kulturprogrammer gjennom hele året. Hundrevis av barnehage- og skolebarn benytter seg av det kirkelige tilbud for besøk og omvisning.

Kirken er også en aktiv samarbeidspartner for de større festivalene som finner sted i kommunen. I tillegg har kirken en funksjon som kulturhus. Dette ønsker kirken skal fortsette og presiserer at de ikke ser noen motsetning mellom det kirken arbeider for og planer om et kulturhus i sentrum.

Kirken vil fortsatt være en aktiv medspiller i kulturelle sammenhenger på de områ der det er naturlig

Kirken som møtested for turister og fastboende

Kirkens virksomhet er også preget av at befolkningen mangedobles om sommeren.

Gjennom sommeren sørger mange frivillige og ansatte for å holde åpne kirker med omvisning og mulighet for stillhet og musikk. Kirkene har kunstutstillinger og konserter i stor utstrekning.

Kirken betjener fastboende og sommergjester med både dåp og vielser. Bispedømmerrådet har også satt fokus på kirkens satsing overfor turister i kystområdene, spesielt i sommersesongen. Kirken ønsker å utvikle flere møtesteder mellom kirken og turistene.

I tillegg ønsker en å utvikle Skåtøy kirke som et samlingssted for hele øybefolkningen.

Kirker og kirkegårder som kulturminner

Kirkene med nærområder og gravplasser ved kirkene og andre steder er viktige kulturminner. Kirken ønsker å få i stand et tettere samarbeid med kommunen for å sikre at plassene i framtida kan vernes og bli ivaretatt.

Barn og unge.

Kirken bidrar gjennom lokalt menighetsarbeid med en omfattende innsats gjennom klubber, sangkor og andre omfattende fritidsaktiviteter. Kirken vil videreføre og styrke sitt arbeid overfor barn og unge.

Omsorg og helse

Kirken ønsker å videreutvikle det samarbeidet som er etablert med kommunen, særlig i forhold til diakonistillingen og samarbeid med Kirkens bymisjon”

Helle som eget kirkesogn.

Kirken ønsker at det bygges opp et eget sokn med kirkelig betjening på Helle slik at kirken og dens virksomhet fortsatt kan være et viktig element for å styrke lokal identitet og tilhørighet.

